Årsmøtet

2022

Norsk Oversetterforening

Kjære medlem

Foto: Yann Aker

Med krig og pandemi som bakteppe føles det nesten absurd å skrive en oppsummering av siste år, for på tross av alt som skjer i verden, har det vært et godt år for Norsk Oversetterforening. Selv om samfunnet tidvis har vært stengt og foreningen også dette året i stor grad har vært drevet fra hjemmekontor, har vi hatt tilnærmet normal drift, og fra høsten av har vi klart å gjennomføre alle planlagte arrangementer, både faglige, fagpolitiske og sosiale.

Men også vår hjemlige sfære har vært preget av pandemien. Nedstengning og smittevernrestriksjoner har vært gjennomgangs-begreper for mange kunstnerorganisasjoner som også i år har måttet kjempe for bedre og mer langvarige kompensasjonsordninger. Om det kommer noe godt ut av denne pandemien, kan det forhåpentlig være at den har synliggjort hvor sårbar kunstnerøkonomien er, og at det er behov for bedre inntektssikringsordninger for kunstnere.

Det er ikke bare kunstnerøkonomien som skranter. Barn og unges leseferdigheter blir stadig dårligere, til tross for at de eksponeres for store mengder tekst gjennom tv, film og sosiale medier. Det leses færre bøker enn før, i alle fall på papir, og de siste ukene har papirbokens fremtid vært diskutert. Flere tar til orde for et utvidet lesebegrep, der også andre formater innlemmes. Regner vi lydboklytting som en form for lesing, leses det kanskje mer enn vi tror for strømmemarkedet vokser stadig.

Det er heldigvis også flere lyspunkter å spore i året som har gått. Kulturmeldingen for barn og unge, *Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur, for med og av barn og unge,* ble endelig lagt frem våren 2021, og alt tyder på at vi i løpet av et par år vil få en ny boklov. Kulturmeldingen var kanskje mest av alt en oppsummering av hva som rører seg på kulturfeltet for barn og unge og ikke et dokument for fremtiden, men det er uansett viktig at denne delen av kulturlivet synliggjøres og løftes frem. Regjeringsskiftet brakte med seg planer om en ny og forbedret boklov, og arbeidet med dette ble satt i gang senhøsten 2021. Vi håper på en lov som skal sikre fortsatt bredde og mangfold i bokbransjen, så vel som lovfestet rett til normalkontrakter.

Den viktigste saken for oss som organisasjon dette året har vært voldgiftssaken, der vi sammen med Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere og Norske Dramatikeres Forbund gikk til sak mot Den norske Forfatterforening og Forfatterforbundet for å få en endelig løsning på konflikten om bibliotekvederlagsmidlene. Saken endte med en dom i vår favør, der fordelingsnøkkelen ikke lenger er knyttet til antall medlemmer i de respektive foreningene, men til kunstnergrupper. Det er viktig for oss – og også en forutsetning for at vi kan forvalte bibliotekvederlagsmidlene – at vi ikke bare er en medlemsorganisasjon, men også ivaretar hele kunstnergruppen, altså alle skjønnlitterære

oversettere i Norge. Vi har derfor fortsatt arbeidet med å innlemme også ikke-medlemmer i flere av våre ordninger.

CRM-direktivet, som er implementert i norsk lov som *Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv*. har skapt mye hodebry for kunstnerorganisasjonene. Kort sagt pålegger loven organisasjonen å fordele de opphavsrettslig begrunnede midlene (fra Kopinor og Norwaco) som individuelle vederlag, i den grad det er praktisk og økonomisk mulig. Midlene kan altså ikke lenger uten videre utbetales som stipender eller brukes til sosiale og faglige tiltak, slik praksis har vært frem til nå.

NO har vært med på å utarbeide de nye retningslinjene mot seksuell trakassering i bokbransjen som i disse dager debatteres i mediene. Det viktigste for oss i denne sammenhengen, har vært å få på plass en varslingstjeneste, slik at også frilansere vet hvor de skal vende seg dersom de blir utsatt for trakassering. Tjenesten skal også sørge for at den det blir varslet om blir ivaretatt, og gjør forhåpentlig at det blir mindre rom for selvjustis og ryktespredning.

Ytringsfrihet og ytringsrom har flere ganger stått på plakaten i denne perioden, først gjennom støtteoppropet til Norske Dansekunstnere som skapte stor ståhei og steile fronter sommeren 2021, og nå den siste tiden som følge av de nye retningslinjene mot seksuell trakassering, der debatten riktignok har vært langt mer edruelig. Akkurat i disse dager oppleves kanskje disse diskusjonene som banale, tatt i betrakting situasjonen i Ukraina, men vi må aldri ta friheten til å ytre oss for gitt. Manglende ytringsfrihet er totalitære regimers adelsmerke, og i disse dager er det all grunn til å være bekymret for våre ukrainske og russiske kollegers ytringsfrihet og mulighet til å protestere mot og rapportere om krigen.

Takk til alle som har stått på i dette underlige og travle året! Komiteer og utvalg, og ikke minst administrasjonen, har gjort en strålende jobb for at dette året skulle bli så NO-normalt som overhodet mulig.

Velkommen til *fysisk* årsmøte i Kronprinsens gate 17!

Hilde Lyng
foreningsleder

Årsmøtet 2022

Lørdag 19. mars kl. 10.30 Ingeniørenes Hus, Kronprinsens gate 17, Oslo

Årsmøtet konstitueres
Innledning ved NOs leder Hilde Lyng

Årsmeldinger

Fra styret til behandling side 4
Fra Faglig råd til behandling side 57
Fra Norsk Forfatter- og Oversetterfond til orientering side 59

Reviderte regnskaper for 2021

For Norsk Oversetterforening til behandling side 61
For Norsk Forfatter- og Oversetterfond til orientering side 68

Forslag til vedtak fra styret side 75

Forslag til vedtektsendring fra styret side 76

Forslag til handlingsplan for 2022–2023 side 78

Budsjett for 2022

For Norsk Oversetterforening til behandling side 80

Valg

Valgkomiteens innstilling til styre, Faglig råd, Bastian-komiteer og valgkomité side 81
Styrets forslag til revisor side 84

Foreningens vedtekter side i

Retningslinjer ved seksuell trakassering i bokbransjen side ix

Liste over forkortelser side x

Tidsplan

Kl. 10.00	Ankomst — kaffe/te
Kl. 10.30	MØTESTART
Ca. kl. 13.00	Lunsj i K17
Ca. kl. 15.00	Kaffe/te m.m.
Ca. kl. 17.00	Møteslutt
Kl. 19.00	Aperitiff og middag i Oslo Sjømannsforenings selskapslokaler i Kronprinsens gate 1

Styrets årsmelding for perioden 20.3.21–19.3.22

Foreningen 2021–2022	**side**	**4**
Medlemmene	**side**	**5**
Foreningens organer	**side**	**8**
Representasjon	**side**	**14**
Medlemstilbud	**side**	**17**
Interne arrangementer og faglig tiltak	**side**	**18**
Utadrettede arrangementer og faglige tiltak	**side**	**23**
Samarbeidspartnere/samarbeidsfora i Norge	**side**	**28**
Samarbeidspartnere/samarbeidsfora internasjonalt	**side**	**31**
Fag- og kulturpolitikk	**side**	**33**
Kontrakts- og vederlagsforhandlinger	**side**	**40**
Forvaltningsorganisasjonene	**side**	**48**
Stipender	**side**	**50**
Økonomi	**side**	**53**

Foreningen 2021–2022

Norsk Oversetterforening er en kunstnerorganisasjon. Foreningens medlemmer er norske skjønnlitterære oversettere, og foreningen har som formål å fremme yrkesgruppens faglige og økonomiske felles-interesser. Foreningen er en ideell organisasjon med bibliotek-vederlaget som hovedinntektskilde. Sekretariatet ligger i Oslo.

Medlemmene

NO har 338 medlemmer.

Tolv medlemmer er gått bort siste år:
Tove Alkan, født 1933, medlem siden 1984.
Kjell Askildsen, født 1929, medlem siden 1965.
Elsa Frogner, født 1939, medlem siden 1995.
Leif Helgeland, født 1956, medlem siden 1999.
Kari Kemény, født 1950, medlem siden 1978.
Liv Lundberg, født 1944, medlem siden 2003.
Kari Risvik, født 1932, medlem siden 1982.
Kjell Risvik, født 1941, medlem siden 1974.
Arthur O. Sandved, født 1931, medlem siden 1992.
Ole Michael Selberg, født 1938, medlem siden 1978.
Solveig Schult Ulriksen, født 1940, medlem siden 1969.
Egil A. Wyller, født 1925, medlem siden 1985.

Foreningen har i perioden fått fire nye medlemmer:
Bente Teigen Gundersen, Ove Lund, Hanne Munkelien, Solveig Moen Rusten.

Foreningen har fire æresmedlemmer:
Morten W. Krogstad fra 2004, Bente Christensen fra 2012, Mari Finess fra 2015, Torstein Bugge Høverstad fra 2017.

Medlemmenes gjennomsnittsalder er 63,2 år i februar 2022. I februar 2021 var gjennomsnittsalderen 62,9. Gjennomsnittsalderen for kvinner i februar 2022 er 61,1 år (60,9) og for menn 65,5 år (65,3). I februar 2022 er 53,2 % kvinner og 46,8 % menn. I februar 2021 var 53,3 % kvinner og 46,7 % menn.

I 2022 fyller eldste medlem 99 år og yngste medlem 31 år. Det er 28 av foreningens medlemmer som for tiden bor utenlands. Av de resterende 312 medlemmer bor 197 (63,1 %) i Oslo og omegn.

Språkfordeling figur 1

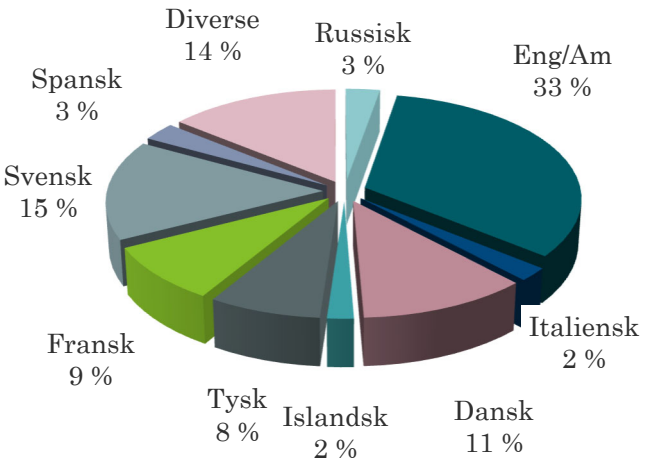

Ifølge foreningens register oversetter medlemmene per i dag fra 45 språk, de fleste fra mer enn ett. Språkfordelingen går frem av figur 1.

Språkfordeling figur 2

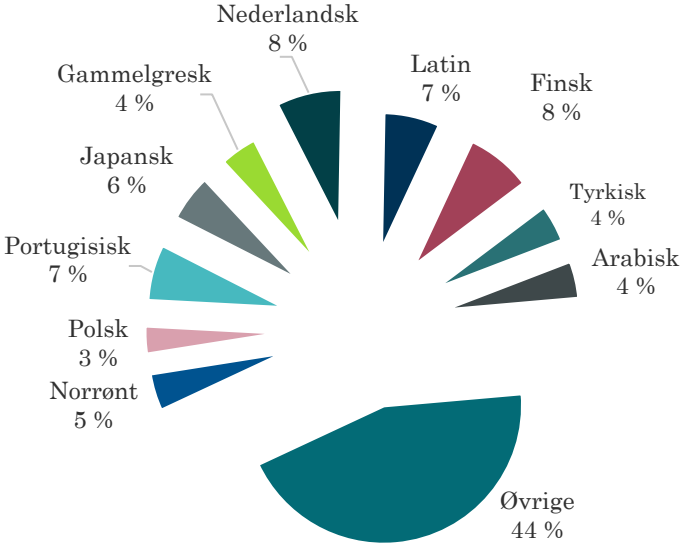

Diversegruppen fra figur 1 på 14 % fordeler seg som i figur 2, der Øvrige representerer 26 språk med tre eller færre oversettere per språk.

I tillegg er 21 (21 i 2021) medlemmer oversettere fra norsk til andre språk: bosnisk, brasiliansk, bulgarsk, engelsk, fransk, hindi, italiensk, japansk, koreansk, kurdisk-sorani, nederlandsk, slovakisk, spansk, tyrkisk, tysk, ukrainsk og ungarsk.

113 medlemmer rapporterte om utgitte oversettelser i 2021, og gjennomsnittsalderen på disse medlemmene er 58,3 år. Det er fire færre enn i 2020, og gjennomsnittsalderen er 1,1 år høyere.

Totalt ble det rapportert inn 314 utgitte titler i 2021, 16 færre enn i 2020. Av de 314 er 22 (32 i 2021) titler oversettelser fra norsk til 5 (3) språk. De øvrige 292 (300) titler er oversatt fra 19 (20) språk, der amerikanske og engelske titler dominerer med til sammen 151 (146) titler. Fra svensk ble det innrapportert 49 (60) titler, fra fransk 19 (20), fra tysk 19 (18), fra dansk 17 (7), fra spansk 6 (9), fra islandsk 6 (6), fra finsk 5 (6), fra nederlandsk 4 (4), fra italiensk 3 (6), fra polsk 3 (–). De resterende 10 oversettelsene fordeler seg på 7 språk. Tretten av de innrapporterte titlene er oversatt til nynorsk.

Gjennomsnittlig sideantall på innrapporterte titler i 2021 var 290, i 2020 var den 284.

Priser og utmerkelser til medlemmer

Bastianfolen

Geir Pollen ble tildelt Bastianprisen 2021 for oversettelsen av *Dama med hunden og andre forteljingar* av Anton Tsjekhov, utgitt av Skald forlag.

Vibeke Saugestad ble tildelt Bastianprisen for barne- og ungdomslitteratur 2021 for oversettelsen av Angie Thomas' *På vei mot toppen*, utgitt av Gyldendal.

Ika Kaminka ble tildelt Det skjønnlitterære oversetterfonds pris 2021.

Gunvald Axner Ims ble tildelt Kritikerprisen for beste oversettelse 2020 for oversettelse fra tyrkisk av *Felâtun Bey* og *Râkim Efendi* av Ahmet Mithat, utgitt av Skald forlag.

Agnes Banach ble tildelt Kulturdepartementets oversetterpris 2020 for oversettelse fra polsk av *Volveren: det siste ønsket* av Andrzej Sapkowski, utgitt av Gyldendal.

Tone Myklebost ble tildelt den islandske prisen Orðstír for sitt mangeårige virke som oversetter fra islandsk til norsk.

Norsk Oversetterforening gratulerer!

Foreningens organer

Styret
Velges på årsmøtet. Foreningsleder Hilde Lyng, nestleder Elisabeth Beanca Halvorsen, Fartein Døvle Jonassen, Henning Kolstad, Marius Middelthon, Ute Neumann, Jan Christopher Næss, Hedda Vormeland.

Administrasjonen
Ansettes av styret. Daglig leder Hilde Sveinsson, foreningskonsulent Cora Skylstad i 80 % stilling til 1.7.2022, administrasjonskonsulent Berit Aas. Redaksjonssekretær i Norsk Oversetterleksikon, Mira Langeland, er tilknyttet administrasjonen i 40 % stilling.

Faglig råd/Stipendkomiteen
Velges på årsmøtet. Leder Agnete Øye, nestleder Kyrre Haugen Bakke, Gøril Eldøen, Bård Kranstad, Hege Mehren, Kai Swensen. Styrets representant: Henning Kolstad.
Varamedlemmer til stipendkomiteen: Elisabeth Bjørnson, Kristina Solum.

Bastiankomiteen
Velges på årsmøtet. Inger Gjelsvik, Eivind Lilleskjæret, Asbjørn Øveraas.
Varamedlemmer: Astrid Nordang, Birgit Owe Svihus.

Bastiankomiteen for barne- og ungdomslitteratur
Velges på årsmøtet. Nina Aspen, Ingrid Greaker Myhren, Torleif Sjøgren-Erichsen.
Varamedlemmer: Jørn Roeim, Carina Westberg.
Ingrid Greaker Myhren trådte ut av komiteen og Jørn Roeim trådte inn.

Valgkomiteen
Velges på årsmøtet. Kari Engen 2021–23, Morten Hansen 2021–22, Alexander Leborg ble valgt i 2020 for 2020–22.
Varamedlem: Merete Alfsen 2021–22.

Diplomiatet
Nedsettes av styret. Bente Christensen, Morten Hansen, Knut Ofstad.

Seminarkomiteen
Nedsettes av styret. Leder Kirsti Vogt, medlemmer Merete Alfsen fra 1.1.2022, Kari Engen til 31.12.21, John Grande, Håkon Viggen. Fra administrasjonen: Cora Skylstad.

Festivalkomiteen
Nedsettes av styret. Signe Prøis, Astrid Nordang til 31.12.2021. Runa Kvalsund og Julia Wiedlocha fra 1.1.2022.

Norsk Oversetterleksikon
Prosjektleder: Styret ved nestleder
Styringsgruppe: E. Beanca Halvorsen, Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
Redaksjon: Eva Refsdal og Kristina Solum (redaktører), Christine Amadou, Ragnhild Eikli, Lars Holm-Hansen (til november 2021), Tom Lotherington, Tor Ivar Østmoe.
Redaksjonssekretær: Mira Langeland
Nettredaktør: Hilde Sveinsson

Referansegruppe: Cecilia Alvstad, Stockholms universitet; Tatjana Radanovic Felberg, OsloMet; Annjo Klungervik Greenall, NTNU; Knut Andreas Grimstad, UiO; Christian Janss, UiO; Ingunn Lunde, UiB; Gunvor Mejdell, UiO; Christian Refsum, UiO; Siri Fürst Skogmo, Høgskolen i Innlandet; Hanne Skaaden, OsloMet

Norsk Oversetterleksikon

www.oversetterleksikon.no

Styret

Det har i perioden vært avholdt ti ordinære styremøter (syv fysisk og tre digitalt), og et styreseminar. Det gjenstår ett styremøte før årsmøtet.

Koronasituasjonen har naturlig nok preget også styrets arbeid gjennom perioden, men det har heldigvis vært mulig å avholde fysiske møter etter sommeren, med unntak av desembermøtet.

Også i denne perioden har tvisten om fordeling av bibliotekvederlaget vært den viktigste enkeltsaken for styret. Saken fikk heldigvis sin avslutning med voldgiftssaken 3.-5. mai, og dommen som ble avsagt i vår favør 26. mai. Foreningen kan gå inn i en tid med mer forutsigbarhet og større økonomisk trygghet. Også implementeringen av CRM-direktivet i norsk lov som Lov om offentlig forvaltning av opphavsrett mv. har opptatt styret. Loven medfører endringer i hvordan NO forvalter opphavsrettslige vederlag, og hvordan dette skal forankres i foreningens årsmøte.

2021 har også vært et år for forhandlinger. Styrets forhandlingsutvalg har forhandlet frem nye satser med NTO og ny fordeling av Kopinor-midlene etter at Forfatterforbundet fikk forhandlingsrett.

Styret har også i denne perioden vært opptatt av mangfold i bokbransjen og planlegger i løpet av året å holde et oversetterverksted i samarbeid med tidsskriftet Mellom. Styret har vært involvert i arbeidet mot seksuell trakassering der det er utarbeidet retningslinjer for hvordan henvendelser om trakassering i bokbransjen skal håndteres.

Fra handlingsplanen: Fortsette planleggingen av NOs 75-årsjubileum i 2023

Styret har fortsatt arbeidet med å planlegge 75-årsjubileet. Det er nedsatt en jubileumskomité som rapporterer til styret.

På styremøtet i mai orienterte Kristenn Einarson, prosjektleder for World Expression Forum, om WEF. Porteføljeforvalter Terje Nilsen orienterte om foreningens investeringer på styremøtet i november.

Styret har i perioden levert følgende høringsnotater og deltatt på følgende høringer og møter mv.

- 19. mars: Høringsnotat om utredningen Pensjon fra første krone og første dag
- 31. mars: Høringsnotat om DSM-direktivet
- 20. april: Høring om Oppleve, skape, dele – kunst og kultur for, med og av barn og unge (digitalt)
- 26. april: Høring om Fullføringsreformen (digitalt)
- 25. mai: Høringsnotat om Marrakech-direktivet
- 4. november: Høring om statsbudsjettet i Familie- og kulturkomiteen

- 16. november: Møte med Familie- og kulturkomiteen
- 26. november: Møte med Kulturdepartementet og nasjonalbibliotekaren om bokloven
- 30. november: Møte med kulturministeren

Kurs
Foreningsleder har deltatt på kurs i økonomi for ikke-økonomer i regi av Virke.

Styreseminar
Periodens styreseminar ble holdt 14.-16. juni på Thorbjørnrud hotell på Jevnaker. Etter en lang periode med nedstenging var det viktig for styret å samles fysisk og legge planer for arbeidet fremover. På seminaret diskuterte styret foreningens økonomi i etterkant av voldgiftsdommen. Dette innebar at styret kunne se på handlingsplanen med ny optimisme og ta sikte på å gjennomføre alt som planlagt.

Styret hadde fått i oppgave å presentere stortingspartienes kulturpolitikk og fikk en kort orientering om lobbyarbeid. Med dette som utgangspunkt ble det dannet to lobbygrupper, en innkjøpsordningsgruppe og en pensjonsgruppe.

Videre inneholdt seminaret sårt tiltrengt sosialt samvær og et digitalt møte med foreningens medlemmer for å skåle for seieren i voldgiftsdommen.

Lobbygrupper

Fra handlingsplanen: Arbeide for å styrke innkjøpsordningen for oversatt litteratur

På styreseminaret ble det opprettet to utvalg – eller lobbygrupper – for å konsentrere og intensivere foreningens lobbyvirksomhet på to områder: pensjon for frilansere og en utvidelse av innkjøpsordningen for oversatt litteratur. I pensjonsgruppa inngår Hilde Lyng, Fartein Døvle Jonassen, Marius Middelthon og Ute Neumann. I innkjøpsordningsgruppa inngår E. Beanca Halvorsen, Hedda Vormeland og Jan Chr. Næss. Begge gruppene blir satt opp som faste punkter på dagsorden ved hvert styremøte, og dermed skrider det langsomme lobbyarbeidet jevnt fremover.

Fellesmøte med Faglig råd
Fellesmøtet med Faglig råd ble holdt i K17 21. oktober. På grunn av pandemien var dette første gang nåværende råd og styre møttes. Daglig leder orienterte om gjendikterne: Hvem er de, hvordan behandles de som stipendsøkere og medlemskapssøkere, og hvordan behandles de som gjendiktere uten å kjenne kildespråket? Det ble diskutert hvordan NO bedre kan ivareta denne gruppen, både internt og i samarbeid med DnF. Det tas sikte på å arrangere et seminar om gjendiktning i samarbeid med DnF.

Foreningsleder orienterte om utviklingen i massemarkedssegmentet. Det ser ut til å være glidende overganger mellom ordinære utgivelser og massemarkedsutgivelser, og et av de

største forlagene har ved flere tilfeller tilbudt oversettere – også medlemmer av NO – lavere honorar for titler utgitt av en ordinær redaksjon. Rådsleder innledet om medlemskapskriteriene, og det ble diskutert hvilke formelle hensyn som tas ved vurdering av medlemskapssøknader, hvilket spillerom Rådet har og hvordan kriteriene skal vektes. Møtet ble avsluttet med sosialt samvær i K17.

Fra venstre: Ute Neumann, Henning Kolstad, Marius Middelthon, E. Beanca Halvorsen (nestleder), Hedda Vormeland, Fartein Døvle Jonassen, Jan Chr. Næss.
Foran: Hilde Lyng (foreningsleder).

Administrasjonen

Administrasjonen har i perioden hatt to ansatte i 100 % stilling og en i 80 %. I tillegg er redaksjonssekretæren i Norsk Oversetterleksikon tilknyttet administrasjonen i 40 % stilling. Alle de ansatte er kvinner. Styret mener at arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i perioden. Det føres fraværsstatistikk.

Foreningen er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Virke. Foreningen forurenser ikke det ytre miljø mer enn det som er normalt for kontorvirksomheter.

Foreningen følger nasjonale retningslinjer for smittevern, og kontoret i K17 har i perioden hatt redusert bemanning. Driften har vært opprettholdt og ivaretatt fra hjemmekontor. De ansatte har holdt kontakten digitalt i skrift og på skjerm.

Administrasjonsseminar
Det ble avholdt administrasjonsseminar 15. og 16. september på Tjøme med administrasjonen, foreningsleder og nestleder. På dagsorden sto blant annet gjennomgang av innholdet på foreningens nettside, informasjonsflyt til sosiale medier, planlegging av høstseminaret, stipendutlysning, planlegging av praktiske gjøremål og start på jubileumsaktiviteter.

Kurs
Daglig leder har deltatt på kurs i Virke om ledelse postpandemi, fremtidens hybridledelse og om oppfølging av økonomi i uforutsigbare tider.

Nettsider
De nye nettsidene ble ferdigstilt våren 2021. Det har vært noen innkjøringsproblemer for enkelte medlemmers første gangs innlogging. Oppdatering og endringer i innholdet var ett av mange temaer på administrasjonsseminaret i september.

Grønt veikart
NO har tilsluttet seg *Grønt veikart for kunst- og kultursektoren* som ble lansert 9. mars 2021. Veikartet inneholder en rekke forslag til tiltak som foreninger, kunstorganisasjoner og enkeltutøvere kan gjennomføre for å redusere sitt klimaavtrykk. I samarbeid med administrasjonen har styret gjennomgått foreningens daglige og mer sesongpregede rutiner og aktiviteter med tanke på bærekraft og miljø. Alt i alt må det sies at foreningens klimaavtrykk allerede er ganske beskjedent. Vi kommer imidlertid til å legge enda større vekt på gjenbruk, redusert papirforbruk og mer miljøvennlige reisemåter og -mål fremover. Det er blitt lagt retningslinjer for grønn drift i de ansattes instrukser, og foreningens etiske retningslinjer for pengeinvesteringer er blitt utvidet med et punkt om bærekraft og miljø.

Representasjon

I samarbeidsorganer

NFOF – Norsk forfatter- og oversetterfond
I styret: Hilde Lyng, varamedlem: Hilde Sveinsson

SOS — Skribentorganisasjonenes Samarbeidsutvalg
Hilde Lyng

Nettverksted.no
I styret: Hilde Lyng. Redaktør: Bjørnar Magnussen

Kunstnernettverket
AU: Monica Boracco (NDF)
DKS-utvalget Mari Moen Holsve (NBU)
Kunstnerpolitikk: Heidi Marie Kriznik (DnF)
Pensjon og trygd: Amalie Kasin Lerstang (DnF) og Hilde Lyng (NO)

NORNE
Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen

CEATL — Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires
Hoveddelegat: Hilde Lyng
I arbeidsgruppen for opphavsrett: Bjørn Herrman

I andre organisasjoner

Kopinor, for de skjønnlitterære
I styret: Mette Møller (DnF, til juni 2021), Heidi Marie Kriznik (DnF, fra juni 2021)
varamedlem: Hilde Lyng
I fordelingsnemnda: Monica Boracco (NDF)
I valgkomiteen 2020–2023: Ika Kaminka
I representantskapet for NO: E. Beanca Halvorsen, varamedlem: Fartein Døvle Jonassen

Norwaco, for skribentene
I styret: Jan Terje Helmli (NFFO, til mai 2021), Monica Boracco (NDF, fra mai 2021),
varamedlem Elin Øy (DnF, fra mai 2021)

Bibliotekvederlagsforhandlinger, for de skjønnlitterære
I **forhandlingsutvalget:** Hilde Lyng (NO), (Heidi Marie Kriznik (DnF), begge fra mai 2021

Norsk PEN
Fribyforfatternes arbeidsutvalg: Alexander Leborg
Fengslede forfatteres komité: Alexander Leborg

I offentlige organer

Norsk kulturråd

I kontaktutvalget for innkjøpsordningene: Hilde Lyng

Utvalg for Statens kunstnerstipend, for skapende kunstnere: Sigmund Løvåsen (DnF), fra 2021 varamedlem.

Fond for lyd og bilde, for skribentorganisasjonene
I Utvalget for tekst: Kari Fredrikke Brænne, utvalgsleder (DnF)

Annen representasjon

Det skjønnlitterære oversetterfond (DSOF)

I styret: Runhild Skjølaas (styreleder), Oliver Møystad, Ute Neumann

Deltakelse på møter og konferanser i inn- og utland

April
Høring barne- og ungdomskulturmelding: Hilde Lyng
Høring Fullføringsreformen: Hilde Lyng
Felles litteraturpolitisk møte: Hilde Lyng
Dialogmøte Kulturrådet: Hilde Lyng
Årsmøte BWC: Hilde Lyng
Årsmøte Forfattersentrum: Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen

Mai
Årsmøte foreningen! Les: Hilde Lyng
Årsmøte Kopinor: E. Beanca Halvorsen
Årsmøte CEATL: Hilde Lyng, Bjørn Herrman
Årsmøte Norwaco: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
Sektormøte NRK arkiv Norwaco: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson

Juni
Dialogmøte Kulturrådet: Hilde Lyng
Årsmøte FIT: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson, Jan Chr. Næss
Møte med DnF om gjendiktere og gjendiktninger: Agnete Øye, Hilde Sveinsson

August
Arendalsuka: E. Beanca Halvorsen
God Natt Oslo; om mangfold i bokbransjen: Hilde Lyng
Møte om kunstnerundersøkelsen Kulturrådet: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
Møte om privatkopiering Norwaco: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson

September
NORNE-møte: Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen
Årsmøte FIT Europe: Hilde Lyng
Dialogmøte Kulturrådet: Hilde Lyng

	Norwaco-kurs: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Kunstnerundersøkelsen med Kulturrådet og Telemarkforsking: Hilde Sveinsson
Oktober	Kopinor-seminar: Hilde Lyng
	Ekstraordinært årsmøte og møte i arbeidsgruppene i CEATL: Hilde Lyng, Bjørn Herrman
	Møte med Forfattersentrum: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Norwaco sektormøte om NRK-arkiv, informasjons- og innspillsmøte: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Webinar Storebrand om pensjon: Hilde Sveinsson
November	Høring om statsbudsjettet (KUD): Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen
	Møte med Kulturdepartementet og nasjonalbibliotekaren om bokloven: Hilde Lyng, Marius Middelthon
	Møte med kulturkomiteen: Hilde Lyng
	Møte med kulturministeren: Hilde Lyng
	Lanseringsmøte for bokloven: Hilde Lyng, Ute Neumann
	NFFOs oversetterseminar: Hilde Lyng
	Webinar om bokloven: Hilde Lyng
	Møte i Norwaco om NRK-arkivkampanjen: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Lanseringen av det nederlandske oversetterleksikonet: E. Beanca Halvorsen, Hilde Sveinsson
Desember	Sektormøte om NRK Arkiv: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Webinar kunstnerundersøkelsen: Hilde Lyng
	Dialogmøte med Utvalget for Statens kunstnerstipend: Agnete Øye, Hilde Sveinsson
Januar	Møte om lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. Kopinor/Norwaco: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson
	Webinar om SAGA (CEATL): Hilde Lyng
	NOleks-seminar: Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen, Hilde Sveinsson
	Møte i Kulturdepartementet om NLB: Hilde Lyng
Februar	Møte med Nasjonalbiblioteket om pliktavlevert materiale: Hilde Lyng
	Møte med Yngve Slettholm Kopinor: Hilde Lyng, Hilde Sveinsson

Medlemstilbud

Berlin

NO har siden 2008 eid en leilighet i Starnberger Straße 8 i Berlin som medlemmer kan søke om opphold i etter utlysning to ganger i året. Også i 2021 var det mange som ikke fikk anledning til å gjennomføre sin berlinerreise, og leiligheten sto tom i 36 av 52 uker, et belegg i underkant av 31 %. I løpet av de drøyt 12 årene siden første gang leiligheten ble leid ut, har 150 medlemmer benyttet tilbudet. Av disse var det 96 som leide leiligheten i én eller to uker, 26 leide den tre til fem ganger, og 28 seks ganger eller mer.

Høsten 2013 innførte byregjeringen i Berlin en lov som ga strenge restriksjoner for å begrense bruken av boliger som ferieleiligheter, den såkalte Zweckentfremdungs-verbotsgesetz. I 2017 ble det informert om at det er mulig at de innførte restriksjonene kan være i strid med tysk føderal lov, og saken er til behandling i Bundesverfassungs-gericht. Avgjørelse var ventet mot slutten av 2020, men per februar 2022 er den ikke kommet.

Kollegahjelp

Alle nye medlemmer og avviste søkere får tilbud om kollegahjelp, hvilket vil si at en erfaren oversetter leser og kommenterer en oversettelse under arbeid. Erfarne oversettere kan også benytte seg av tilbudet. Tilbudet har vært benyttet av to oversettere i 2021.

Konsulenthjelp

Alle medlemmer har årlig inntil kr 5 000 til å honorere konsulenter etter fastsatte retningslinjer. I 2021 benyttet tre medlemmer seg av ordningen, og det ble utbetalt kr 10 821. Ordningen kan også benyttes av ikke-medlemmer etter søknad.

Kontorplasser i Litteraturhuset i Oslo

Foreningen disponerer et kontor og en munkecelle på loftet i Litteraturhuset. Plassene utlyses to ganger i året, og begge har vært tildelt i hele 2021.

Nettverksted.no

Nettverkstedet eies av NFFO, NAViO og NO. Andre organisasjoner kan kjøpe tilgang for sine medlemmer etter avtale, og det er også åpent for enkeltabonnenter.

Styret har i perioden bestått av Guro Fodstad Kristiansen (NAViO, styreleder), Camilla Larsen (NFFO) og Hilde Lyng. NAViO har regnskapsansvaret. Redaktør er Bjørnar Magnussen.

Scenekort

Alle medlemmer av foreningen får tilbud om scenekort som gir opptil 50 % rabatt på alle teatre og scener som er medlem av NTO. For teatersesongen høst 2021/vår 2022 mottok

totalt 187 medlemmer scenekort. Ett medlem mottok både fysisk og elektronisk scenekort, 153 medlemmer valgte kun elektronisk kort, og 33 ønsket kun fysisk scenekort. Noen medlemmer får scenekort via andre foreninger. Mistet og erstattet kort faktureres med kr 100. Foreningens utgift til scenekortene var i 2021 på drøyt kr 19 000.

Interne arrangementer og faglige tiltak

Årsmøte

Årsmøtet ble avholdt digitalt 13.–20. mars i henhold til gjeldende nasjonale regler som forbød offentlige arrangementer for å hindre spredning av koronaviruset.

Lørdag 6. mars sendte foreningen invitasjon til årsmøtet på e-post til alle medlemmer med lenke til påmeldingsskjema. Vedlagt var årsmelding for 2020 og årsmøtepapirer samt lenke til video med foreningsleder Hilde Lyngs åpningstale til Årsmøtet 2021.

I åpningstalen ble følgende punkter nevnt:
Koronasituasjonens påvirkning på det siste året i foreningen, særlig i form av utsatte arrangementer. Den krevende voldgiftssaken i tvisten med Forfatterforbundet, som også var blitt en tvist med Forfatterforeningen. NO mener at Forfatterforbundet har sin berettigelse og også skal forvalte en del av bibliotekvederlagsmidlene, men at den andelen hovedsakelig skal tas fra andelen Forfatterforeningen forvalter. Årsaken er at begge foreningene representerer kunstnergruppen voksenbokforfattere og altså ingen av de andre kunstnergruppene som barne- og ungdomsbokforfattere, dramatikere og oversettere. Det er uvisst hvordan foreningens økonomiske fremtid vil se ut inntil voldgiftssaken 3.–5. mai er over, og det er utfordrende.

Noen lyspunkter ble også trukket frem: Opphavernes seier i Bokhylla-saken og økt strømming av oversatte bøker, som begge medfører mer penger til oversetterne. Foreningens planlagte seminarer, som det skal bli noe av senere. Og at det er publisert mange nye artikler i Norsk Oversetterleksikon, foreningen har fått nye nettsider og 24 nye medlemmer. Neste gang foreningen kan møtes fysisk, skal de medlemmene som er gått bort, bli minnet, og de som har gått ut av styre og råd siden sist, vil bli takket av. Styret, Faglig råd, utvalg og komiteer samt administrasjonen ble takket for fremragende innsats.

I e-posten ble det informert om hvordan årsmøtet med avstemninger skulle gjennomføres, og om at alle skjemaer og svar på spørsmål ville bli lagt ut på sider påmeldte fikk tilgang til. Det ble opplyst om at tellekorpset ville bestå av administrasjonen, som for å kunne behandle den digitale stemmegivningen ville kunne se hvem som stemte. Alle administrativt ansatte er underlagt taushetsplikt, og stemmegivningen ville bli behandlet konfidensielt.

Påmeldingsfrist var lørdag 13. mars kl. 14. Dette var også frist for å sende inn forslag til andre kandidater til valg enn de valgkomiteen hadde innstilt. Det kom ingen forslag til nye kandidater. Det var 93 medlemmer påmeldt til årsmøtet 2021.

Lørdag 13. mars mottok alle påmeldte til årsmøtet en e-post med lenke til en side hvor de kunne sende inn spørsmål til årsmøtepapirene via tre skjemaer med frist mandag 15. mars kl. 14. Det ene skjemaet åpnet for spørsmål om styrets årsmelding, Faglig råds årsmelding, foreningens regnskap for 2020, forslag til handlingsplan for foreningsperioden 2021–2022 og budsjettforslag for 2021. Det andre skjemaet gjaldt vedtektsendringsforslagene, og det tredje skjemaet gjaldt valgkomiteens innstilling til kandidater og styrets innstilling til revisor.

Tirsdag 16. mars ble alle påmeldte tilsendt en e-post med lenke til en side hvor alle spørsmål og svar var lagt ut og besvart. Det var kommet ett spørsmål om styrets årsmelding og regnskap, to spørsmål om styrets årsmelding og budsjett, og ett spørsmål til forslaget om endring av § 6 Valg i vedtektene. Det var også kommet ett innspill til forslaget om endring av § 5 Årsmøtet i vedtektene, om å erstatte ordet «underordnet» med «underlagt». Styret var enig med forslagsstiller og endret ordlyden i forslaget.

Det var ikke kommet spørsmål om valgene.

Det ble på samme side opplyst om at onsdag 17. mars kl. 14 var frist for å kommentere svarene som var gitt via skjema på siden.

Torsdag 18. mars kl. 14 skulle foreningen sende ut svar på alle kommentarer. Det var ingen kommentarer, men det ble sendt ut en e-post til alle påmeldte som informerte om dette.

Fredag 19. mars kl. 14 fikk alle påmeldte til årsmøtet tilsendt lenker til tre digitale stemmeskjemaer: Ett for godkjenninger, ett for vedtektsendringer og ett for valg. Delingen ble gjort av tekniske årsaker. Oversikt over alle innkomne spørsmål og foreningens svar var vedlagt e-posten. Fristen for å stemme var satt til lørdag 20.3. kl. 15.00. Det var 93 påmeldte medlemmer til årsmøtet, 70 stemte i skjemaet for godkjenninger, 70 stemte i skjemaet for vedtektsendringer, og 69 stemte i skjemaet for valg.

Styrets årsmelding til godkjenning
Godkjent med overveldende flertall.

Faglig råds årsmelding til godkjenning
Godkjent med overveldende flertall.

Revidert regnskap for Norsk Oversetterforening til godkjenning
Godkjent med overveldende flertall.

Forslag til handlingsplan for 2021–2022 til godkjenning
Godkjent med overveldende flertall.

Forslag til budsjett for 2021 til godkjenning
Godkjent med overveldende flertall.

Vedtektsendringsforslag
Det ble fremmet fire forslag til vedtektsendringer av styret.

Forslag til endring av formålsparagrafen (§ 1)
Norsk Oversetterforening har til formål å (endringer uthevet):

• samle norske skjønnlitterære oversettere
• arbeide for å høyne kvaliteten på norske **skjønnlitterære** oversettelser
• ivareta **kunstnergruppens** faglige og økonomiske fellesinteresser
• bistå og gi råd til enkeltmedlemmer og andre **skjønnlitterære oversettere**
• arbeide for å høyne oversetterfagets status og synliggjøre oversetteren som **opphaver**
• fremme forståelsen for den samfunnsmessige betydningen av språkkompetanse

Styrets forslag ble vedtatt.

Forslag til tillegg i § 2 Medlemskap
«Mottakere av Bastianprisen som ikke er medlem i Norsk Oversetterforening, tilbys medlemskap. Dette gjelder også dersom prismottaker bare har oversatt ett verk.»
Styrets forslag ble vedtatt.

Forslag til endring av § 5 1 Årsmøtet
«Hvis praktiske omstendigheter av alvorlig karakter gjør det umulig eller utilrådelig å gjennomføre et fysisk årsmøte, har styret og administrasjonen anledning til å innkalle til digitalt årsmøte i stedet. Det digitale møtet er underordnet samme formelle kriterier med hensyn til vedtaksforslag, vedtektsforslag, innsendingsfrister og stemmerett som et ordinært fysisk årsmøte. Hvilken form det digitale årsmøtet ellers tar, avhenger av de aktuelle omstendighetene.»
Styrets forslag ble vedtatt.

Forslag til endring av § 6 Valg:
«En oversetterfaglig kompetent person uten medlemskap i foreningen kan foreslås av valgkomiteen og velges inn som et sjette medlem i stipendkomiteen. Det eksterne medlemmet må forplikte seg til å følge de regler og retningslinjer som til enhver tid gjelder for komiteen.»
Styrets forslag ble vedtatt.

Valg
Valgkomiteens innstilling ble vedtatt. Resultatet av valget:

E. Beanca Halvorsen er gjenvalgt som nestleder i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Fartein Døvle Jonassen er gjenvalgt som styremedlem i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Agnete Øye er gjenvalgt som leder i Faglig råd i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Kyrre Haugen Bakke er valgt inn som nestleder i Faglig råd i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Gøril Eldøen er valgt inn og Bård Kranstad og Hege Mehren er gjenvalgt som medlem i Faglig råd i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Elisabeth Bjørnson er gjenvalgt, og Kristina Solum er valgt inn som varamedlem til stipendkomiteen i Norsk Oversetterforening for perioden 2021–2023.

Bastiankomiteen for 2021–2022 består etter valget av:
Inger Gjelsvik, Eivind Lilleskjæret og Asbjørn Øverås (ekstern), og varamedlemmer Astrid Nordang og Birgit Owe Svihus.

Bastiankomiteen for barne- og ungdomslitteratur 2021–2022 består etter valget av:
Nina Aspen, Ingrid Greaker Myhren (ekstern) og Torleif Sjøgren-Erichsen, og varamedlemmer Jørn Roeim og Carina Westberg.

Valgkomiteen består etter valget av:
Kari Engen for 2021–2023
Morten Hansen for 2021–2022
Alexander Leborg for 2020–2022
Varamedlem Merete Alfsen for 2021–2022

Styrets forslag til revisor Nitschke revisorer v/Rune Bergseng ble godkjent.

Alle som stemte, registrerte seg med e-postadresse som identifikasjon. En råfil tas vare på i foreningen i valgperioden 2021–2023 for eventuelt ettersyn av gjennomføringen. Resultatet av avstemmingene ble offentliggjort på NOs nettsider 20. mars.

Årsmøtet ble avsluttet med en digital skål på Zoom 20. mars kl. 18. Invitasjon med lenke ble sendt til alle påmeldte.

Hieronymus-feiring

St. Hieronymus er oversetternes skytshelgen og blir feiret hvert år i månedsskiftet september/oktober, denne gangen torsdag 30. september i Ingeniørenes hus. NFFO sto som arrangør. I tillegg til NOs medlemmer deltok medlemmer fra NFFO og NAViO. Aage Borchgrevink, styreleder i NFFO, ønsket velkommen, og Kristin Fridtun holdt Ord for dagen. Så fulgte et musikalsk innslag ved Daniel Sæther (kontratenor) og Jadran Duncumbe (theorbe).

Bastianprisen 2021 ble tildelt Geir Pollen for oversettelse fra russisk av *Dama med hunden og andre forteljingar* av Anton Tsjekhov, utgitt av Skald forlag.

Bastianprisen for barne- og ungdomslitteratur ble tildelt Vibeke Saugestad for oversettelse fra amerikansk av ungdomsromanen *På vei mot toppen* av Angie Thomas, utgitt av Gyldendal.

NFFO tildelte Tove Bakke (NO-medlem) Rosettaprisen for årets beste sakprosaoversettelse for oversettelse fra fransk av Emmanuel Carrères *Riket*, utgitt av Pelikanen forlag.

NAViO avholdt sin årlige konkurranse Tekstiaden, hvor årets oppgave besto i å tekste klipp fra ulike talk shows og stand-up, til sammen ca. ti. Dario Kverme Birhane ble kåret til årets vinner, andreplassen gikk til Nicolai Herzog og tredjeplassen til Fredrik Island Gustavsen.

Kvelden ble avsluttet med kollegialt samvær.

Høstseminar

Det årlige høstseminaret ble avholdt 1.–3. oktober på Thorbjørnrud Hotell på Jevnaker med i alt 83 medlemmer og bidragsytere. Tittelen lød *Speil, speil på veggen der? – kritisk blikk på oversettelser*. Etter velkomsthilsen og presentasjon av bidragsytere informerte foreningsleder Hilde Lyng om aktuelle fagpolitiske saker. Daglig leder Hilde Sveinsson orienterte om stipendrunden 2022. Åpningsinnlegget var ved Preben Jordal og bar tittelen *«Du veit hva klokka er!» Om kritikk av oversettelser i norske aviser.* Deretter fortalte lingvistene André Dannevig og Julian Kirkeby Lysvik om hvordan de konstruerte og rekonstruerte språk og aksenter i forbindelse med tv-serien Beforeigners. Fredagsprogrammet ble avsluttet med quiz ved Alexander Leborg.

Lørdag startet med Ulv i fåredrag – om ordspill i oversettelse ved Fartein Døvle Jonassen. Litteraturprofessor Gisle Selnes fulgte opp med innlegget Litterær oversettelse – mellom språkrøkt og apokalypse. Deretter fortalte Asbjørn Øverås om sine erfaringer som mangeårig redaktør for oversatt litteratur i samtale med Hedda Vormeland. Etter lunsj gikk ordet til kritikerne Preben Jordal, Frode Helmich Pedersen og Margunn Vikingstad, som samtalte om utvalgte gode oversettelser under overskriften Oversattkritisk trio – hva gjør oversettelser gode? Etterpå holdt Ivar Havnevik et innlegg om Paal Brekke, med

utgangspunkt i en artikkel skrevet for Norsk Oversetterleksikon. Ettermiddagen var satt av til verkstedjobbing for forhåndspåmeldte. Det ble avholdt språkverksted for 35 deltagere, fordelt på tre engelske grupper, to franske, en dansk, en italiensk, en russisk, en spansk og en svensk, som diskuterte oversettelser de hadde levert på forhånd. Tradisjonen tro ble lørdagskonkurransens vinnerbidrag annonsert og fremført etter kveldens festmiddag. Under middagen ble Ika Kaminka takket for sin innsats som foreningsleder i perioden 2014–2020. Ingrid Haug ble takket for sin mangeårige innsats i Faglig råd og fikk overrakt et portrett tegnet av Ragnar Aalbu.

Søndag ga Signe Prøis et innblikk i sine erfaringer med oversettelse sett fra ulike ståsted under overskriften *Fra oversetter til forlegger*. Per Qvale avsluttet seminaret med innlegget *Efraim. Fra «Dommernes Bok» til «Pippi Langstrømpe»*, som ga et historisk skråblikk på oversettelse.

Julemøte

Julemøtet 2021 ble arrangert i Oslo Militære Samfund lørdag 27. november med 89 medlemmer og gjester til stede. Foreningsleder Hilde Lyng informerte om aktuelle foreningssaker. Deretter orienterte daglig leder Hilde Sveinsson om NOs nye hjemmesider, NOleks, foreningens 75-årsjubileum og seminarene i januar og februar under overskriften Det ble også orientert om leiligheten i Berlin. Alt under overskriften «Indremedisinsk post – et røntgenblikk på NOs indre liv». Programmet ble avsluttet med Elvis på latin ved Eirik Welo (sang og bass) og Tor Ivar Østmoe (gitar). Programleder var Hilde Sveinsson.
Før aperitiff og festmiddag var det tradisjonen tro bokbytte i «Sumpen».

Under middagen ble Eivind Lilleskjæret takket for sin innsats i Faglig råd gjennom seks år og overrakt et portrett i Ragnar Aalbus strek. Daglig leder Hilde Sveinsson ble påskjønnet for sine 25 år i foreningen.

Kollegatreff

Det ble i perioden ikke avholdt kollegatreff på grunn av koronasituasjonen.

Seniortreff

Det ble i perioden ikke avholdt seniortreff på grunn av koronasituasjonen.

Møte med nye medlemmer

Dagen før Hieronymus-feiringen arrangerte NO et treff for nye medlemmer, der foreningsleder og daglig leder orienterte om foreningens arbeid og ordninger. Ti medlemmer deltok. Treffet ble avsluttet med sosialt samvær i K17.

Utadrettede arrangementer og faglige tiltak

Norsk Litteraturfestival

Norsk Oversetterforening sto for i alt fire innslag under Norsk Litteraturfestival på Lillehammer. Arrangementene inngikk i arrangementsrekken «Oversettertimen», som foregikk 26.–30. mai i Søndre Park kl. 12.00-12.50.

Onsdag fortalte Lars Moa, om den færøyske nasjonen, bevaringen og sikringen av det færøyske språket, og om den eksplosive utviklingen av færøysk litteratur. Programposten het «Færøyane – har dei litteratur der?». Torsdagens tema for Oversettertimen var forskjellene mellom finsk og norsk, og utfordringene det byr oversetteren. Finskoversetter Tor Tveite fortalte med utgangspunkt i skjønnlitterære tekster av flere finske forfattere under overskriften «Finske ordhemmeligheter». Lørdagens programpost var en samtale mellom Pedro Carmona-Alvarez og Julie Stokkendal, som har gjendiktet hver sin diktsamling av Yahya Hassan. Samtalen dreide seg om gjendiktningsarbeidet og om hvordan man håndterer «perkerdansk» og slang og andre valg i overføringen fra dansk til norsk. Søndagens Oversettertime var ved Nina Zandjani og handlet om å oversette og gjendikte fra persisk til norsk. Zandjani ga et innblikk i arbeidet med å gjendikte Fatemeh Ekhtesaris diktsamling *Vi overlever ikke* til norsk, og fortalte samtidig om utfordringene med å oversette fra en fjern kultur som den iranske. Oversettertimen mottok i 2021 støtte fra Norsk Forfattersentrum.

Bjørnsonfestivalen

Norsk Oversetterforening samarbeidet i 2021 med festivalen om to programposter.

Onsdag 8. september fortalte Hilde Stubhaug om arbeidet med å oversette den prisbelønte romanen *Shuggie Bain* av Douglas Stuart til norsk, med den friske slangen fra Glasgows gater som en av mange utfordringer.

Fredag 10. september møttes Brit Bildøen og forfatter og litteraturprofessor Janne Stigen Drangsholt til samtale om Virginia Woolfs *Til fyret* fra 1927. Samtalen omhandlet Bildøens ferske oversettelse til nynorsk, romanen og Woolfs forfatterskap.

Bastiantreff

Onsdag 24. november fortalte årets mottakere av Bastianprisen, Geir Pollen og Vibeke Saugestad, om sine prisbelønte oversettelser foran et interessert publikum på Litteraturhuset i Oslo. Ca. 20 personer var til stede.

Kapittelfestivalen – Tekst i flukt

Fra handlingsplanen:
Som en del av det nordiske prosjektet Ratatosk arrangere workshop for oversettere og eksilforfattere på litteratur-festivalen Kapittel (forutsatt ekstern finansiering)

For syvende gang gikk Tekst i flukt av stabelen på Kapittel-festivalen, denne gangen med et helarabisk lag. Det var gode erfaringer med verkstedet i 2019, det første som var viet ett språk – arabisk – og hvor alle forfatterne ble oversatt direkte fra sitt morsmål. Årets utgave bygde videre på denne modellen med poetene Abdulkarim Baderkhan fra Syria/Drammen, Safaa Khalaf fra Irak/Stavanger, Amani AboShabana fra Egypt/Lillehammer og Somaya El-Sousi fra Palestina/Horten, samt oversetterne Gunvor Mejdell, Geir Juell Skogseth, Linda Kjosaas og Eva Marie Håland.

I tillegg til det parvise arbeidet med oversettelse var det denne gangen lagt opp til redaksjonell tilbakemelding fra prosjektleder på diktene og oversettelsene. Det førte til mange gode diskusjoner rundt overføring av kulturelle referanser og forskjeller mellom poetiske tradisjoner. For flere av forfatterne var dette også første møte med norsk forlagspraksis. Både oversettere og forfattere ga uttrykk for at dette var et nyttig tillegg til pararbeidet, og at de gjerne skulle hatt mer tid til å gå gjennom tekstene på denne måten og gjøre justeringer i etterkant.

Nytt av året var at selve verkstedarbeidet foregikk på Bakkeland, et privat drevet kulturhus i gamle Stavanger som har inngått samarbeidsavtale med Kapittel. Her fikk deltagerne en annen arbeidsro enn på Sølvberget bibliotek. Verkstedet munnet ut i en intim opplesning på Bakkeland fredag ettermiddag av nesten ferdige oversettelser, og to scenesamtaler med opplesninger på Sølvberget lørdag 25. september. Oppmøtet var godt på de to første arrangementene, mens det tredje led under hardt konkurrerende programposter med kjente forfattere. Det var mye god respons fra publikum og ønsker om å se tekstene på trykk. Festivalen følger opp dette og prøver å få oversettelsene inn i avis eller tidsskrift.

Alt i alt var dette det kanskje mest vellykkede verkstedet til nå – god kjemi mellom alle deltagerne, særs produktive dager og et knirkefritt samarbeid med festivalen. Verkstedet mottok støtte fra Kulturrådet og Fritt Ord.

Det nordiske samarbeidet i Ratatosk er utsatt pga. koronasituasjonen.

LitFest Bergen

NO var for andre år på rad medarrangør på et innslag under LitFest Bergen. Mottakerne av henholdsvis Bastianprisen og Rosettaprisen, Geir Pollen og Tove Bakke, samtalte med Margunn Vikingstad under overskriften «Omsettarane sin vinnarsamtale» om hva som gjør en oversettelse god, hva som skiller oversetting av sakprosa fra oversetting av skjønnlitteratur og hvor mye frihet en oversetter kan tillate seg.

Tysk-norsk lesereise

Fra 7. til 9. desember 2021 vendte Tysk-norsk litteraturfestival tilbake i et mindre format:

Fire tyskspråklige forfattere ble invitert til å møte norske forfattere og oversettere på en lesereise til Oslo og Bergen. Arrangørene bak Tysk-norsk lesereise 2021 var Frankfurter Buchmesse, Goethe-Institut Norwegen, Den norsk-tyske Willy Brandt-stiftelsen, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Norsk Oversetterforening.

Lesereisens første forfattersamtale – mellom Abbas Khider og Simon Stranger (ledet av Agnes Moxnes) – inngikk i feiringen av 50-årsjubileet for Nobels fredspris til Willy Brandt i Universitets Aula. Dagen etter fortsatte lesereisen på Litteraturhuset i Oslo. Der møttes Matthias Jügler og Helene Imislund (Jüglers oversetter) til en samtale om senvirkninger av DDR-regimet. Den ble etterfulgt av en samtale mellom Ursula Poznanski og Arne Svingen (ledet av Merete Franz) om å skrive om klima for barn og unge. Kvelden ble avrundet med en samtale mellom Judith Schalansky og Dag O. Hessen (ledet av Beanca Halvorsen) om biologi, utdøende arter og naturprosa.
Etter planen skulle flere av forfatterne ha reist videre til Bergen og Bergen Kunsthall. På grunn av uvisshet rundt omikronvarianten og ytterligere antallsbegrensning ved denne typen arrangementer, ble lesereisens etappe til Bergen avlyst. Arrangørene har imidlertid fått signaler fra flere aktører om at de vil være med på fremtidige tysk-norske lesereiser.

Fengslede forfatteres komité 2021

NO har siden 2014 vært representert med et medlem i Fengslede forfatteres komité. I perioden har Alexander Leborg vært foreningens representant.

Komiteen har deltatt på ulike arrangementer i regi av norsk PEN, og engasjert seg særlig i saken til den iranske fysikeren og menneskerettighetsaktivisten Narges Mohammadi, som i mai 2021 ble dømt til fengsel og piskeslag. Perioden har for øvrig vært preget av nedstengninger og få fysiske aktiviteter. Den tradisjonelle postkortaksjonen før jul måtte avlyses for andre gang på rad.

Norsk Oversetterleksikon (NOleks)

Fra handlingsplanen: Fortsette arbeidet med Norsk Oversetterleksikon og arrangere forsknings-seminar tilknyttet prosjektet i samarbeid med Universitetet i Oslo

NOleks ble etablert i 2016 og lansert i juni 2017. Det er per februar 2022 publisert 124 biografiske artikler og 15 temaartikler. Rundt 40 er under arbeid. Fra 2020 ble det innført faste publiseringsdatoer, 1. og 15. hver måned.

Leksikonet ble i januar 2019 godkjent som vitenskapelig publiseringskanal på nivå 1, og det er opprettet en referansegruppe for dette.

I mai i år ble det lenge planlagte forskningsseminaret i samarbeid med Traveling Texts, UiO, «Oversettelse og oversettere gjennom historien» avholdt.

En viktig del av foreningens arbeid er å høyne oversetterfagets status og synliggjøre oversetteren som opphaver og kunstutøver, og NOleks bidrar til dette ved å fremme tenkning og skriving om oversettelse, både vitenskapelig og populærvitenskapelig. NOleks

er imidlertid et stort prosjekt for en liten organisasjon. I 2021 gikk NFFO inn som samarbeidspartner.

NOleks mottok i 2021 kr 400 000 i tilskudd fra Norsk kulturråd, kr 80 000 fra NFFO og kr 40 000 fra Goethe Institut. I tillegg har administrasjonen og ledelsen i NO bidratt med mange frivillige arbeidstimer. Det søkes om finansiering også fra andre kilder.

Presentasjonskurs

Fra handlingsplanen: Arrangere presentasjonskurs for tillitsvalgte i samarbeid med noen av de andre foreningene i K17

Kurset som i flere perioder har stått på handlingsplanen, ble ikke arrangert pga. koronasituasjonen.

Fagseminar for oversettere av underholdningslitteratur

Fra handlingsplanen: Arrangere fagseminar om oversettelse av krim- og kjærlighetslitteratur

Fagseminaret Krim og kjærlighet i høstmørket ble avholdt fredag 5. og lørdag 6. november på Thorbjørnrud hotell. Seminaret ble først utlyst i oktober 2020, men ble utsatt på grunn av koronasituasjonen. Det var tre innlegg på fredagen. Kyrre Haugen Bakke innledet med å snakke om hvordan muntlig språk kan gjengis i skrift, med særlig vekt på dialoger. Kjersti Herland Johnsen fra Gyldendal fortalte om oversatt underholdningslitteratur fra sitt perspektiv som redaktør gjennom mange år.

Politiadvokat i Kripos Terje Bjøranger ga så en innføring i politivokabular, og det var satt av ekstra god tid til spørsmål fra deltakerne.

Gruppearbeid var en sentral del av programmet. Det var sendt ut oppgaver på forhånd med to hovedtemaer: Dialog og narrativ tekst. Lunsj og middag foregikk i seminarlokalene. Seminaret hadde 17 deltakere, hvorav flere var ikke-medlemmer. Seminaret var planlagt av Tore Aurstad, Kaja Rindal Bakkejord og Henning Kolstad, samt Hilde Sveinsson fra administrasjonen. Hilde Lyng, E. Beanca Halvorsen og Berit Aas sto for seminarledelsen.

Fagseminar for oversettere av barne- og ungdomslitteratur

Fra handlingsplanen: Arrangere fagseminar om oversettelse av barne- og ungdomslitteratur

Fredag 11. og lørdag 12. februar 2022 arrangerte foreningen fagseminar for oversettere av barne- og ungdomslitteratur på Thorbjørnrud hotell. Seminaret ble først utlyst i desember 2020, men ble utsatt på grunn av koronasituasjonen. Musikalitet og tilgjengelighet var overordnede temaer. Gunvor Mejdell innledet fredagsprogrammet med en innføring i kulturelle og språklige utfordringer i litterær oversettelse mellom arabisk og norsk. Kirsti Vogt fortalte så om fornorsking og å oversette med ørene, mens Hanna Bovim Bugge fra Leser søker bok snakket om hvordan man kan skrive og oversette godt og enkelt.

Deretter fulgte en samtale mellom disse tre om tilgjengelighet og troskap i oversettelser for barn og ungdom, ledet av Jan Christopher Næss. Lørdag åpnet forfatter Ingvild Rishøi med å gi et innblikk i hvordan hun jobber med rim og rytme. Etterpå fortalte skuespiller og lydbokinnleser Kristine Rui Slettebakken om hva som gjør en tekst god å lese høyt. Stian Omland avsluttet programmet med et innlegg med musikalsk tilsnitt.

Det var to verksteder: Ett med oppgaver som var innsendt på forhånd, og ett med oppgaver gitt på stedet. Lunsj og middag foregikk i seminarlokalene. Seminaret hadde 18 deltakere, hvorav flere var ikke-medlemmer. Seminaret var planlagt av Jan Christopher Næss, Hilde Stubhaug og Eli-Ann Tandberg, samt Cora Skylstad fra administrasjonen.

Hvordan bli rik og lykkelig som oversetter

Fra handlingsplanen:
Hvis mulig gjennomføre verkstedet «Hvordan bli rik og lykkelig som oversetter – et seminar om oversetterens praktiske hverdag» for andre gang

Seminaret «Hvordan bli rik og lykkelig som oversetter» ble etter flere koronabetingede utsettelser avholdt lørdag 22. januar 2022. Det var andre gang dette seminaret ble gjennomført, forrige gang var i 2018.

Arrangementskomiteen besto av nestleder E. Beanca Halvorsen, Marius Middelthon, Fartein Døvle Jonassen og Ute Neumann. Tolv deltakere (både ferske og mindre ferske medlemmer), fem innleide bidragsytere og tre komitémedlemmer møttes i K17. To programposter utgikk på grunn av sykdom.

Foreningsleder Hilde Lyng ønsket velkommen og snakket om skatt og trygd, komitémedlem Marius Middelthon informerte om stipender og medlemstilbud, Ika Kaminka ga de fremmøtte et sårt tiltrengt lynkurs i det norske pensjonssystemet, og Bjørn Herrman belyste viktige punkter i normalkontrakten.

Redaktør for oversatt skjønnlitteratur i Gyldendal Lene Sandvold Evensen og oversetter Henninge Margrethe Solberg snakket om samspillet mellom redaktør og oversetter. Sandvold Evensen fortalte om veien fra utvelgelse av en utenlandsk tittel til lansering av ferdig bok, og Solberg redegjorde for egne arbeidsrutiner.

Audhild Solberg stilte med vaskerhatten på og fortalte om mulige fallgruver for vasker og oversetter, før hun skisserte hvordan et optimalt samarbeid mellom oversetter og vasker kan arte seg.

Samarbeidspartnere/samarbeidsfora i Norge

De skjønne

De skjønne er et uformelt forum bestående av ledelsene i de fem foreningene i K17. Forumet har i perioden bare møttes én gang. Pandemien har lagt en demper på

møtevirksomheten generelt, og noen av sakene som kunne vært tatt opp i forumet, er blitt behandlet på møter i SOS og i NFOF. Tema for det ene møtet som har vært avholdt var gjennomføringen av årsmøtet i de respektive foreningene, implementeringen av CRM-direktivet, utredning og fastsettelse av ny kompensasjonsordning for tilrettelegging av litteratur for personer som er blinde mv. Mulighetene for samarbeid om bedrede pensjons- og trygdeordninger for skribenter ble også tatt opp.

SOS – Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg

Forfatterforbundet hadde innkallingsansvar for SOS i 2021. Det har bare vært avholdt to møter. På det første ble det diskutert solidaritetsspørsmål, spesielt situasjonen for forfulgte forfattere og oversettere i Belarus, og samarbeid om bekjempelse av piratkopiering og ulovlig distribusjon av e-bøker og lydbøker. Det andre møtet ble holdt i forbindelse med foreningenes møte med kulturministeren i november. På sistnevnte møte deltok også Forfattersentrum.

Oversetterforum

Oversetterforum er et samarbeid med de andre norske oversetter- og tolkeforeningene: I 2020 tok Statsautoriserte translatørers forening (STF) initiativ til en sak Oversetterforum kan stå sammen om og på sikt arbeide for: styrking av språkfag i skolen og i høyere utdanning. 21. september 2020 inviterte STF de øvrige foreningene i Oversetterforum til et møte, som fant sted i Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) lokaler i Oslo. IMDi, som er en nasjonal fagfagmyndighet for tolking i offentlig hadde engasjert leder i STF, Bård Andreas Skjeggestad for å utrede behovet for en nasjonal fagmyndighet for oversettelse. Bakgrunnen er at IMDi ikke bare for henvendelser om tolking, men også om oversettelse. På møtet 21. september ga representanter fra NFFO, NAViO, Norfag og NO innspill til den pågående utredningen og formidlet kontakt til navngitte miljøer og personer innen oversettelses- og språkfeltet. Oversetterforum applauderer opprettelsen av en nasjonal fagmyndighet for oversettelse som må innebære en bredere satsning på språk- og oversettelsesstudier i Norge.

Kunstnernettverket

Også i 2021-22 har mye av nettverkets politiske arbeid vært knyttet til videreføring av kompensasjonsordningene for kulturlivet. Sommeren 2021 var nettverket også knyttet til kontroversen rundt norske kunstnerorganisasjoners støtteerklæring til Norske Dansekunstneres innspill til Ytringsfrihetskommisjonen om hets og trakassering av scenekunstnere.

Kunstnernettverket deltar normalt på Arendalsuka, og i 2021 sto det bak to ulike arrangementer. I perioden 2021-22 ble det avholdt fem fellesmøter, to forbundslederfora samt digitale møter om bl.a. koronasituasjonen og NRK-plakaten, og følgende høringssvar/innspill til offentlig forvaltning ble levert:

- Finansdepartementet 12.03.2021: Høringssvar til utredningen Pensjon fra første krone
- Nordisk Ministerråd 03.05.2021: Återställ och öka kulturbudgeten inom ramen för Nordiska ministerrådet
- Stortinget, Utenrikskomiteen 21.10.2021: Høringsinnspill til Prop.1S (2021–2022) Statsbudsjettet 2022 (kapitler fordelt til utenriks- og forsvarskomiteen - utenriks)
- Stortinget, Familie og Kulturkomiteen 24.10.2021: Høringsnotat fra Kunstnernettverket Prop. 1S - Statsbudsjettet 2022 (kapitler fordelt til familie- og kulturkomiteen)
- KUD 03.12: Forslag til kandidater til Utvalget for statens kunstnerstipend 2022-2025
- KUD 07.02.2022: Høring – NRK-plakaten

Koronasituasjonen
Problemstillinger knyttet til koronasituasjonen har stått sentralt for Kunstnernettverket også i 2021. Det har særlig vært innretningen på kompensasjonsordningene og takten på gjenåpningen av kulturlivet har som har vært viktig, i tillegg til arbeidet for å få flere kunstnerstipender. Nettverket har hatt løpende skriftlig og muntlig kontakt med KUD i denne forbindelse i hele pandemiperioden.

Arendalsuka
I 2021, noen få uker for Stortingsvalget, lot Arendalsuka seg gjennomføre nokså upåvirket av pandemien. Kunstnernettverket inviterte kulturpolitikere til debatt om «Kunstnerpolitikk etter valget». Kunstnernettverkets Elisabeth Sjaastad (Norske Filmregissører) ledet en engasjert debatt mellom Kjersti Stenseng (Ap), Åslaug Sem-Jacobsen (Sp), Emma Lind (V), Kristin Ørmen Johnsen (H), Kristin Knutsen (MDG) og Maren Njøs Kurdøl (R). Det var påfallende hvordan politikerne så an hvem som var til stede i publikum. Norske billedkunstnere var sterkt representert, og samtlige partier snakket varmt om billedkunst og visningsrett. Kun ett av partiene snakket spesifikt om litteratur (Forfatterforeningens leder var ikke til stede), og det var representanten fra Rødt som sa at de ville innføre en boklov. Det viktigste temaet i debatten, og som det var bred enighet om blant partiene, var behovet for en pensjonsordning for kunstnere. I etterkant av politikerdebatten inviterte Kunstnernettverket til «Kunstnernes dom» over politikernes løfter for kunstnerpolitikken etter valget. Ruben Steinum (Norske Billedkunstnere) ledet et panel bestående av Kristine Karåla Øren (Norske Dansekunstnere), Monica Boracco (Dramatikerforbundet) og E. Beanca Halvorsen (Norsk Oversetterforening). Samtlige uttrykte optimisme knyttet til temaet pensjon og særlig til Arbeiderpartiets løfter om en kunstnerøkonomireform.

Universitetet i Oslo
Norsk Oversetterforening samarbeider med Universitetet i Oslo om Norsk Oversetterleksikon, og flere fra universitetet sitter i redaksjonen og i referansegruppen. 24. og 25. januar ble det avholdt et forskningsseminar ved Universitetet i Oslo.

NFFO

NOs fagpolitiske samarbeid med NFFO har det siste året i stor grad funnet sted gjennom SOS, men det er planer om å gjenoppta et nærmere samarbeid, blant annet for å følge opp normalkontrakt, innkjøpsordning mv, i tillegg til andre saker som angår både sakprosaoversettere og skjønnlitterære oversettere. Planleggingen av et «Oversatt Dag»-arrangement i 2022 er også i gang. NFFO er samarbeidspartner i NOleks.

Samarbeid med tidsskriftet Mellom om verksted for nye oversettere

Fra handlingsplanen: Planlegge verksted for nye oversettere i samarbeid med tidsskriftet Mellom (forutsatt ekstern finansiering)

Det har i perioden vært avholdt ett møte med tidsskriftet Mellom med tanke på å arrangere et verksted for nye oversettere i løpet av 2022.

Samarbeidspartnere/samarbeidsfora internasjonalt

NORNE – Nordisk nettverk

Det årlige møtet i Nordisk Oversetternettverk (NORNE) ble avholdt digitalt.

Representanter for de respektive lands oversetterorganisasjoner la frem rapport over aktuelle hendelser og sentrale arbeidsområder. Et gjennomgående tema var hvordan foreningenes aktiviteter var preget av koronasituasjonen og hva som faktisk har latt seg gjennomføre, om enn i nye og kreative (digitale) former.

Et sentralt tema på NORNE-møtene er landenes ofte utfordrende kontraktsforhold. For eksempel tar stadig flere danske forlag i bruk «modellkontrakten» som de fikk i stand i 2020, etter tjue år uten. Flere av NORNE-landene mangler fremdeles regulerte avtaler for honorering av lydbøker. På Island tilbyr SAGA Egmont kontrakter der oversetteren frasier seg alle framtidige rettigheter til verket («buy out»-kontrakt). Det pågår nå forhandlinger med Storytel om at islandske oversettere også skal ha honorar for strømming, noe de til nå ikke har fått. NO redegjorde for voldgiftssaken om Bibliotekvederlaget. Sistnevnte førte til en diskusjon om landenes ulike bibliotekvederlagsordninger.

NORNE-møtene skal være et uformelt forum med både faglig og sosial agenda. Målet er å kunne møtes fysisk i København i september 2022. For 2023 er det planlagt et NORNE-møte i Reykjavik.

BWC – Baltic Writers Council

Årsmøtet i BWC ble arrangert digitalt. BWC representerer over 20 skribentorganisasjoner i Baltikum og de nordiske landene, i tillegg til Belarus og Ukraina, og har som hovedformål å bringe oversettere og forfattere sammen. Årsmøtet

holdes hvert år i Visby på Gotland, og i den forbindelse holdes det gjerne et litterært arrangement. I forbindelse med fjorårets årsmøte hadde BWC gjennom de norske skribentorganisasjonene søkt og fått bevilget midler fra Kopinor til et temamøte om Belarus, med spesiell vekt på språksituasjonen og forholdene for skribenter under regimet. Dette arrangementet er planlagt holdt når smittevernsituasjonen igjen tillater at det arrangeres et fysisk årsmøte i BWC, forhåpentlig i våren 2022.

CEATL – Conseil Européen des Associations de Traducteur Littéraires

Også 2021 var preget av koronapandemien, og årsmøtet i mai måtte igjen foregå på Zoom. Det var følgelig bare faste poster som ble behandlet. Da situasjonen lettet utover sommeren, klarte våre svenske og finske kolleger å organisere et ekstraordinært årsmøte på Åland i begynnelsen av oktober, der man fikk en oppdatering av virksomheten og aktiviteten i de ulike arbeidsgruppene.

Zoom åpnet noen nye muligheter. Blant annet kunne arbeidsgruppen for synlighet i november arrangere et webinar for dem som har ansvar for sosiale medier i de ulike medlemsorganisasjonene, for å dele kunnskap og erfaringer og om mulig prøve å samordne noe av kommunikasjonen.

I januar arrangerte arbeidsgruppen for opphavsrett et webinar om SAGA Egmonts virksomhet i Europa. SAGA Egmont er et dansk internasjonalt forlag som bl.a. eier danske Lindhardt og Ringhof og norske Cappelen Damm. Forlaget har gjort seg bemerket i en rekke land (Finland, Frankrike, Italia, Polen, Spania, Sverige og Tyskland) med buy out-kontrakter til oversettere; kontrakter som bryter med alt som heter etablert opphavsrett og honorarnivåer. Iherdige protester fra berørte oversettere har gitt resultater i enkelttilfeller, men det har vært et stort behov for å dele informasjon og erfaringer over landegrensene. Det samme gjelder SAGA Egmonts oppkjøp av lydbokrettigheter til oversettelser i de samme landene, uten at man har sikret sikre seg de samme rettighetene fra originalopphaveren. Det har vært en del uro rundt dette, og det har derfor vært viktig for de berørte å kunne snakke sammen over landegrensene.

Ellers foregår det meste av arbeidet nå som før innad i arbeidsgruppene.

Arbeidsgruppen for arbeidsvilkår gjennomførte våren 2020 en stor, sammenlignende spørreundersøkelse av oversetteres arbeidsvilkår i europeisk land, rettet til medlemmene i de ulike organisasjonene. Arbeidsgruppen har begynt å bearbeide og kvalitetssikre resultatene, men arbeidet har vært hemmet av vanskelighetene med å møtes. Det var meningen at resultatene skulle vært presentert på årsmøtet i mai 2021, men det ble, som sagt, avlyst på grunn av pandemien. En første presentasjon ble lagt frem på Åland i oktober.

Arbeidsgruppen for synlighet arbeider med en hardt tiltrengt modernisering av CEATLs nettside. Nettidsskriftet Counterpoint/Contrepoint kom også med to nye numre i 2021.

Nettidsskrift er en krevende sjanger, det er rett og slett vanskelig å nå ut til leserne selv om innholdet er velskrevet og både faglig og fagpolitisk relevant. Fjorårets to numre ble lastet ned til sammen 1888 ganger; i tillegg ble det lastet ned omtrent like mange enkeltartikler. Counterpoint/Contrepoint er gratis og kan leses og lastes ned her: https://www.ceatl.eu/ceatls-e-zine-counterpoint

Arbeidsgruppen for opphavsrett har gjennomført en undersøkelse av oversetteres kontraktsvilkår og rettigheter, og av de ulike medlemsforeningenes juridiske ressurser og virksomhet. Undersøkelsen ble rettet til kvalifiserte personer i den enkelte forening, og resultatet gir en god oversikt over situasjonen i de forskjellige landene.

Arbeidsgruppen for organisasjonsbygging (Best practices) har nå ferdigstilt den planlagte nettsiden med erfaringer og råd til oversetterforeninger som er i startfasen, trenger gode råd eller rett og slett litt inspirasjon, og den ble lansert 31. januar 2022. Adressen er https://companion.ceatl.eu, og alle anbefales å gå inn og ta en titt.

FIT – Fédération Internationale des Traducteurs

Literary Translation and Copyright Task Force

Det har i perioden ikke vært aktivitet i gruppen som skal ha fokus på litterær oversettelse og opphavsrett.

Fag- og kulturpolitikk

Som det meste av samfunnet har også kunstfeltet og kulturpolitikken det siste året vært preget av koronapandemien. Lempingen av smitteverntiltakene våren 2021 gjorde det mulig for flere kunstnere å gjenoppta sitt virke i en tilnærmet normalsituasjon, men mange sliter fortsatt økonomisk. Kompensasjonsordningene har ikke vært godt nok innrettet mot kunstnerpopulasjonen, og mange har nok også brukt opp oppsparte midler. Skal man tolke noe positivt inn i situasjonen, må det være at kunstnernes sårbare økonomiske situasjon, med lav inntekt og mangelfullt sikkerhetsnett i form av gode trygde- og pensjonsordninger, har kommet på dagsorden. Vi håper å se spor av dette i den lovede kunstnermeldingen som igjen er utsatt.

Daværende kultur- og inkluderingsminister Abid Raja la våren 2021 frem kulturmeldingen for barn og unge: «Oppleve, skape, dele: Kunst og kultur for, med og av barn og unge». Meldingen er en grundig kartlegging av norsk barne- og ungdomskultur fylt med vellykkede tiltak fra hele landet. Dessverre mangler den en tydelig visjon for fremtiden, med konkrete tiltak og en plan for hvordan de kan finansieres.

Etter regjeringsskiftet i oktober 2021 avløste Anette Trettebergstuen Abid Raja som kultur- og likestillingsminister. Trettebergstuen er en erfaren kulturpolitiker med lang

erfaring fra familie- og kulturkomiteen og er kjent for å tale kunstnernes sak på Stortinget. Hun har i opposisjon talt varmt for en boklov, og det var også et av de første prosjektene hun satte i gang som minister. Arbeidet med den nye bokloven ledes av nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre og foregår internt i kulturdepartementet. Regjeringen lover også en satsing på innkjøpsordningene, og en ny leselyststrategi og tilgang til skolebibliotek er satt opp som prioriteringspunkter i regjeringsplattformen. Videre har Trettebergstuen lovet en styrking av kunstnerøkonomien, og har som en del av dette fått på plass 100 nye arbeidsstipendhjemler i tillegget til statsbudsjett 2022.

Statsbudsjettet 2022

Heller ikke i år ble språk- og litteraturformål spesielt tilgodesett i regjeringen Solbergs kulturbudsjett, noe som er nedslående med tanke på hvilken avgjørende samfunnsmessig betydning disse områdene har, ikke bare for allmenndannelsen, men for også for utdanning og tilegnelse av kunnskap.

Norsk kulturfond fikk bare en økning på 2 %, noe som er en realnedgang fra fjorårets budsjett, slik at det heller ikke i år er rom til å styrke innkjøpsordningene – et av de viktigste kulturpolitiske virkemidlene. I en tid der det ropes om manglende leseevne hos barn og unge, er det spesielt nedslående at den midlertidige innkjøpsordningen for skolebibliotek ikke omfatter oversatt barne- og ungdomslitteratur. Også den generelle ordningen for oversatt litteratur burde ha fått et løft, nettopp for å styrke mangfoldet i litteraturen.

Heller ikke lesepolitikk satses det spesielt på. Vi er riktignok glade for at Foreningen !les og Leser søker bok, som begge nedlegger en betydelig innsats i å fremme lesing, har blitt tildelt faste driftsmidler, men det er skuffende at de reelle tilskuddene til organisasjonene ikke økes.

Budsjettforslaget rommet imidlertid en gledelig nyhet! Regjeringen økte bevilgningen til Statens kunstnerstipend med 6,6 millioner, som skal dekke 20 nye arbeidsstipendhjemler. Det er også foreslått å øke stipendet med kr 7 360., som er en økning på 2,6 %, litt lavere enn årets lønnsvekst. Norsk Oversetterforening har imidlertid alene og sammen med Kunstnernettverket tatt til orde for at det er nødvendig med en langt større økning i antall arbeidsstipendhjemler. For eksempel har arbeidsstipendkvoten for skjønnlitterære oversettere stått på stedet hvil siden 2001, altså i 20 år.

Norsk Oversetterforening har i tidligere høringer uttrykt bekymring for at ordningen med statsstipend er under avvikling, og denne bekymringen får ytterligere næring ved at de to statsstipendene som i år løper ut fordi mottakerne går av med pensjon, ikke videreføres.

Tilleggsbudsjettet

I tilleggsproposisjonen fra regjeringen Støre ble det lagt frem forslag om å øke bevilgningen til kunstnerstipender med 33,2 millioner kroner utover forslaget i det opprinnelige budsjettet, slik at bevilgningen totalt blir på 258,8 mill. kroner. Dette utgjør ytterligere 100 nye arbeidsstipender. Bevilgningen betyr en lenge etterlengtet styrking av kunstnerøkonomien, og vi kan håpe at dette er en del av en opptrappingsplan mot målet om 350 nye hjemler, som blant annet Kunstnernettverket har spilt inn.

Endringer i statsbudsjettet

Statens kunstnerstipend fikk i Prop. 51 S Endringer i statsbudsjettet 2022 (økonomiske tiltak i møte med pandemien og ekstraordinære strømutgifter) tilført ytterligere 33,2 millioner kroner. Disse midlene skal brukes på 100 midlertidige ettårige arbeidsstipender. Stipendene inngår i stipendrunden som hadde søknadsfrist i oktober 2021.

EU-direktiver

Implementering av CRM-direktivet: Prop. 53 L (2020-21) Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv.

EU innførte i 2014 et direktiv om kollektiv forvaltning av vederlagsmidler, CRM-direktivet (2014/26/EU). Hovedformålet var å regulere forvaltningsorganisasjonene som i mange land bruker en uforholdsmessig stor andel til administrasjon og til å drifte seg selv, slik at det blir lite igjen til rettighetshaverne. Denne problemstillingen er imidlertid lite aktuell i Norge.

20. november 2020 la regjeringen frem et forslag til ny lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. (Prop. 53 L (2020-21)). Flere organisasjoner, blant dem Kunstner-nettverket, spilte under høringen i Familie- og kulturkomiteen inn at det norske lovforslaget går lenger enn direktivet når det gjelder å regulere medlemsorganisasjoners virksomhet. Dersom det blir vedtatt, kan det få store følger for organisasjonenes fellestiltak og stipender, da lovforslaget legger opp til en langt større grad av individuell fordeling av vederlag. Også NO spilte inn at loven var dårlig tilpasset det allerede velfungerende systemet vi har for rettighetsklarering i Norge.

Loven trådte i kraft 21. juli 2021 og vil få innvirkning på hvordan NO forvalter og regnskapsfører midlene fra forvaltningsorganisasjonene Kopinor og Norwaco som etter loven skal fordeles individuelt. Midlene som forvaltes gjennom disse organisasjonene er såkalt opphavsrettslig begrunnet og kommer fra kopiering, i stat og kommune så vel som i private hjem. Den store utfordringen i dette henseende, er at verken Kopinor eller Norwaco besitter nøyaktig informasjon om hvilke verk som er kopiert eller i hvilket omfang, slik at reell individuell fordeling basert på opphavsrett i praksis er umulig. Loven åpner imidlertid for bruk av statistikk og analogier fra andre områder, slik at vederlagene kan utbetales til antatt riktig opphaver. Den andelen av midlene der man ikke kan

sannsynliggjøre en opphaver, er såkalt «ufordelbare» og kan etter en karensperiode på tre år benyttes til kollektiv fordeling, for eksempel stipender, sosiale tiltak mv. for gruppen av opphavere.

For NOs vedkommende vil loven kunne innebære at midlene fra Kopinor og Norwaco, med unntak av en mindre andel til kollektive tiltak og administrasjon, ikke kan benyttes til stipender eller sosiale tiltak for opphavergruppen skjønnlitterære oversettere før de kan regnes som ufordelbare. Kopinor og Norwaco avholder årsmøter i mai i år der det forhåpentlig vil bli klarere hvordan medlemsorganisasjonene skal forholde seg til direktivet.

Implementering av DSM-direktivet

EUs opphavsrettsdirektiv (EU 2019/790, DSM-direktivet) ble vedtatt i april 2019 og skal være implementert i EU innen 7. juni 2021. EØS/EFTA-området har ytterligere et år på seg til å ta rettsakten inn i sin lovgivning. Direktivet inneholder blant annet regler om tvisteløsning og regler som skal sikre rimelig vederlag for opphavere og utøvende kunstnere.

NO sendte i mars 2021 høringssvar i forbindelse med implementeringen, der vi kommenterer punktene 18-22 som omhandler retten til rimelig vederlag, innsynsrett, ordninger for avtalejustering, oppsigelse ved manglende bruk samt en tvisteløsnings-ordning.

Kunstnermeldingen

I 2017 ba Stortinget regjeringen Solberg om en kunstnermelding, men den materialiserte seg ikke i løpet av regjeringsperioden. NO har levert innspill i flere omganger, og ble senest høsten 2020 invitert til å komme med nye og utdypende innspill i et møte med Kulturdepartementet og senere med kultur- og inkluderingsminister Abid Raja. Meldingen var lovet høsten 2019, og senere utsatt. Det er naturlig å tro at denne utsettelsen i stor grad skyldes kapasitetsproblemer grunnet krisehåndtering i forbindelse med pandemien. Det er fortsatt ikke klart når meldingen skal legges frem.

«Oppleve, skape, dele: Kunst og kultur for, med og av barn og unge»

Kultur- og inkluderingsminister Abid Raja la 19. mars frem den første stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur: «Oppleve, skape, dele: Kunst og kultur for, med og av barn og unge». Meldingen gir en god oversikt over norsk barne- og ungdomskultur, og det er oppløftende og inspirerende å lese om vellykkede tiltak fra hele landet. Meldingen mangler dessverre en tydelig visjon for fremtiden, med konkrete tiltak og en plan for hvordan de kan finansieres.

I meldingen trekkes interkulturell forståelse og flerspråklighet frem som positivt, og det er oppmuntrende at regjeringen ønsker å fremme en mangfoldig kulturpolitikk for barn og unge i Norge. Men meldingen sier lite om hva dette innebærer og inneholder heller ikke forslag til tiltak for å fremme dette. De kulturene vi har fått de største gruppene innvandrere fra, er i liten grad synlige i norsk og oversatt litteratur. Dette er et tap for det norske samfunnet og de norske språkene. Det viktigste tiltaket her er styrket morsmålsopplæring, noe vi håpet å se i den nye opplæringsloven som var på høring i august, men som også der var sørgelig fraværende.

Meldingen legger stor vekt på bibliotekene som en viktig møteplass for barn og unge. Men bibliotekene må være mer enn sosiale møteplasser, de skal også romme debatt, opplysning, kunnskap og ikke minst litteratur. Meldingen inneholder ikke konkrete forslag til hvordan spesielt skolebibliotekenes boksamlinger skal styrkes, for eksempel ved utvidelse av innkjøpsordningene. Nettopp disse bibliotekene spiller en viktig rolle, både for leseferdigheter og leselyst, ikke bare gjennom bredde i boksamlingene, men også gjennom leselysttiltak.

Det er svært positivt at meldingen slår fast at alt innhold på tv og kino må tekstes av hensyn til hørselshemmede. Vi savner imidlertid fokus på teksting av utenlandsk medieinnhold. Vi mener tv-teksting er så viktig for barn og unges språk- og lesekompetanse at det må være et politisk mål å sikre at tekstingen er av god kvalitet.

Bokforskriften

Ny bokforskrift ble sendt på høring i november 2018. Den gamle forskriften, med unntak fra konkurranselovens § 10, ble forlenget midlertidig inntil forventet vedtak høsten 2021.

Ved gjeninnføring av bokloven (se under) vil det ikke lenger være nødvendig med en bokforskrift.

Bokloven

Lov om omsetning av bøker (bokloven) ble lagt frem av regjeringen Stoltenberg og vedtatt 21. juni 2013, men ble forkastet ved regjeringsskiftet etter stortingsvalget samme år. Loven hadde blant annet som formål å legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, samt god tilgjengelighet for alle i Norge.

Ved nytt regjeringsskifte høsten 2021 igangsatte kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen arbeidet med å revidere bokloven av 2013. Arbeidet skal foretas internt i Kulturdepartementet og ledes av nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre. Oppstart av arbeidet med bokloven ble markert ved et arrangement på Deichmann Grünerløkka i november, og NO har i likhet med de andre organisasjonene på litteraturfeltet vært invitert til såkalt lyttemøte i Kulturdepartementet.

For Norsk Oversetterforening er det viktigste med bokloven at adgangen til å inngå normalkontrakter lovfestes. Vi mener også at loven bør inneholde et punkt om rimelig vederlag som henviser til åndsverkloven og DSM-direktivet. En lovfestet fastpris vil sikre likere vilkår og dermed en mangfoldig forlagsbransje med plass til små og mellomstore forlag, som ofte er blant forlagene som utgir flest oversatte titler. Fastpris sikrer økonomisk forutsigbarhet for opphaverne. Det er også viktig at loven tar høyde for utviklingen, spesielt på det digitale feltet siden forrige boklov, og samtidig er slik utformet at den blir en boklov også for fremtiden. Vi ser også behov for begrepsavklaringer i loven: hvordan defineres en bok, en utgiver, en bokhandel?

Pliktavleveringsloven og tilgang til digitalt materiale

Ny pliktavleveringslov trådte i kraft i januar 2016, og Kulturdepartementet har pålagt Nasjonalbiblioteket å gjøre pliktavlevert digitalt materiale tilgjengelig for forskere og studenter. Innloggingen skjer via en Feide-identitet og kan skje fra et folkebibliotek eller et fag- og forskningsbibliotek. Både Forleggerforeningen og skribentorganisasjonene er bekymret, og Nasjonalbiblioteket har invitert til en serie møter for å diskutere regler og begrensninger for tilgjengeliggjøringen.

Loven ble fulgt opp av ny forskrift om avlevering av allment tilgjengelige dokumenter (pliktavleveringsforskriften), som trådte i kraft 1. juli 2018. Ordningen skal betraktes som en prøveordning. Ordningen skal fortløpende evalueres og justeres slik at den ikke skader rettighetshaverens legitime økonomiske interesser.

Aksjon skolebibliotek

Aksjon skolebibliotek er et samarbeid på tvers av en rekke organisasjoner for å styrke det norske skolebiblioteket, som altfor lenge har vært en salderingspost. Aksjonen ble etablert høsten 2016.

NO har stilt seg bak Aksjon skolebibliotek som drives av NBU, Foreningen !les, Norsk bibliotekforening og Leser søker bok. I januar 2022 søkte aksjonsgruppa avløsning, og nye krefter fra andre organisasjoner tar over. Det er i skrivende stund ikke klart hvilke andre organisasjoner som deltar, men NO vil fra våren 2022 være representert i aksjonsgruppa ved Jan Christopher Næss.

Norsk kulturråd

Fra handlingsplanen: Arbeide for å få oversatte barne- og ungdomsbøker inn på Norsk kulturråds forsøksordning med innkjøp av B/U-litteratur til utvalgte biblioteker

Norsk kulturråd opprettet i 2019 en treårig forsøksordning (2020-2022) med innkjøp og distribusjon av kulturfondbøker til skolebiblioteker for å gi barn og unge større tilgang til ny norsk litteratur enn de har i dag. Gjennom ordningen blir titler for barn og unge på Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur, Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa og Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier distribuert til skolebiblioteker i grunnskolen. Forsøksordningen, som per i dag ikke omfatter oversatt litteratur, skal evalueres i 2022, og NOs lobbygruppe for innkjøpsordningene arbeider for at også den oversatte litteraturen skal bli en del av ordningen.

Kontaktutvalget for innkjøpsordningene

Det er i perioden avholdt to møter, ett digitalt og ett fysisk, der det blant annet ble orientert om innkjøpsordningene i tall, erfaringene med de nye innkjøpsordningene og underveisevalueringen av forsøksordningen med distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek. På det siste møte ble det også orientert om gjennomføringsløpet for justering av ordningene som skal revideres i 2022 i etterkant av evalueringen av litteraturstøtte- og innkjøpsordningene, «Logikker i strid». Ordningen for oversatt litteratur, som med skulle ha vært gjennomgått fra mars 2021, skal først evalueres høsten 2022. Det er også holdt et digitalt dialogmøte om innkjøpsordningene med utgangspunkt i årsrapportene fra vurderingsutvalgene.

Kunstnerundersøkelsen

Telemarkforsking satte på oppdrag fra Kulturrådet høsten 2021 i gang en ny undersøkelse av kunstnernes inntekter og levekår. Tilsvarende undersøkelser er gjennomført i 2008 og 2015.

Undersøkelsen skal gjennomføres med en kombinasjon av spørreskjema og registerdata fra Statistisk Sentralbyrå og resultere i to rapporter samt et datasett. Den første rapporten skal fokusere særskilt på pandemiens økonomiske konsekvenser for kunstnerne, mens den andre rapporten skal gi et grundig bilde av kunstnernes arbeid og inntekt og stå ferdig før sommeren 2022.

I forbindelse med undersøkelsen ble kunstnerorganisasjonene bedt om å dele kontaktinformasjon til medlemmene. På grunn av bestemmelsene i personvern-forordningen (GDPR) var det mange organisasjoner, blant dem NO, som ikke ønsket å dele medlemslister, men i stedet valgte å be medlemmene om selv å gå inn og registrere seg. Dette førte til at tallgrunnlaget for undersøkelsen så ut til å bli langt spinklere enn ønsket, og Telemarkforsking ba derfor gjentatte ganger om tilgang til medlemslistene. Undersøkelsen ble vurdert av Norsk senter for forskningsdata (NSD) og Datatilsynet, som begge mente at innhentingen av data fra medlemslister var forskningsetisk forsvarlig. I

etterkant av dette behandlet styret i NO saken og vedtok et tillegg til NOs personvern-erklæring, som lyder slik:

«Norsk Oversetterforening (NO) kan utlevere ikke-sensitive opplysninger til spørreundersøkelser, kartlegginger og forskningsformål dersom NO anser at formålet er i tråd med organisasjonens og medlemmenes interesser. NO skal da kreve en skriftlig forsikring om at undersøkelsesansvarlig følger personvernlovgivningen og at personopplysningene slettes når undersøkelsen er fullført.»

Medlemslisten ble deretter sendt til Telemarksforsking.

Statens kunstnerstipend: Kvotefordelingen

Fra handlingsplanen: Arbeide for å få flere stipendhjemler i Statens kunstnerstipend

Skjønnlitterære oversettere har siden 2001 hatt en kvote på til sammen seks arbeidsstipendhjemler til arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre kunstnere og to SEK/SSK-hjemler (stipend for etablerte kunstnere/seniorkunstnere). Diversestipendpotten er per i dag på kr 381 000 og har stått stille siden 2012, da den ble økt med 12 700 kroner. Flere av de andre kunstnerorganisasjonene har i denne perioden fått økt sine arbeidsstipendhjemler, noen av dem radikalt.

I statsbudsjettet for 2022 ble skjønnlitterære oversettere tilkjent én ny arbeidsstipend-hjemmel.

Midlertidige arbeidsstipender

Det ble i statsbudsjettet 2022 satt av 100 millioner til 309 midlertidige arbeidsstipender. Kunstnergruppen skjønnlitterære oversettere fikk to av disse stipendene, langt færre enn de fleste andre skribentgrupper.

Kontrakt- og vederlagsforhandlinger

Tvisten om bibliotekvederlaget – voldgiftssaken

Bibliotekvederlaget, som reguleres av Lov om bibliotekvederlag, er et kulturpolitisk virkemiddel som skal fremme nyskapning av kunst i Norge. Vederlaget fordeles til godkjente fond som forvaltes av kunstnerorganisasjoner. Vederlaget kan blant annet gå til stipend og faglige tiltak, en andel kan også brukes av til drift av organisasjonene, til beste for alle i kunstnergruppen, også kunstnere som ikke er medlem av noen organisasjon.

Norsk Forfatter og Oversetterfond (NFOF) som i dag består av organisasjonene Den norske Forfatterforening, Norsk Oversetterforening, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere og Norske Dramatikeres forvalter bibliotekvederlaget på vegne av kunstnergruppene skjønnlitterære voksenbokforfattere, skjønnlitterære oversettere, barne- og ungdomsbokforfattere og dramatikere.

Midlene i NFOF har vært fordelt basert på medlemstall i foreningene, og har ligget på om lag 19–25 % for hver av de mindre foreningene (NO, NBU, NDF) og vel 35–38 % for DnF. Dette har vært en omforent løsning som har fungert, ettersom alle de fire opprinnelige foreningene i fondet har hatt sammenliknbare medlemskriterier. Ordningen har imidlertid vært omdiskutert, og det har vært gjort forsøkt å finne andre fordelingsnøkler, slik at foreningenes til enhver tid gjeldende medlemsskapskriterier ikke skal være bestemmende for fordelingen av bibliotekvederlaget.

Forfatterforbundet (FF), som ble stiftet i 2018, fikk i 2019 forhandlingsrett til bibliotekvederlaget av Kulturdepartementet. I tilkjenningsbrevet står det at det er naturlig at FF innlemmes i NFOF. Som følge av dette ble det innledet forhandlinger om FFs inntreden i NFOF og fordeling av bibliotekvederlagsmidlene foreningene imellom.

19. februar 2020 kom NFOF og FF frem til at fordelingsspørsmålet ikke lot seg løse innad i fondet, og tvisten ble overlatt til forhandlingsutvalget for bibliotekvederlag. 5. august 2020 kom avgjørelsen fra forhandlingsutvalget med et vedtak der det sto følgende:

Etter en skjønnsmessig vurdering av alle parters anførsler, har forhandlingsutvalget derfor fattet vedtak om at det bibliotekvederlaget som samlet tilkommer de fem organisasjonene, skal fordeles slik mellom dem:

Den norske Forfatterforening (DnF)	*32 %*
Norsk Oversetterforening (NO)	*19 %*
Norske Barne- og Ungdomsbokforfatter (NBU)	*19 %*
Norske Dramatikeres Forbund (NDF)	*19 %*
Forfatterforbundet (FF)	*11 %*

Utvalget uttalte også ved forespørsel at denne fordelingen var løselig basert på antall medlemmer i de respektive foreningene.

Med bakgrunn i forhandlingsutvalgets uttalelse om at medlemsantall fortsatt skulle tas med i betraktning, stevnet NO, sammen med NBU og NDF, 1.oktober 2020 DnF og FF inn for voldgiftsretten for å få en prinsipiell avgjørelse av fordelingssaken. Saksøkernes oppfatning var at det var riktig å basere fordelingen av bibliotekvederlagsmidlene på hvilke kunstnergrupper de respektive foreningene representerer, altså voksenbokforfattere (DnF og FF), barne- og ungdomsbokforfattere (NBU), dramatikere (NDF) og oversettere (NO). De tre saksøkernes påstand var at vederlaget skulle fordeles med 20 % til hver av kunstnergruppene de representerer, skjønnlitterære oversettere, barne- og ungdomsbokforfattere og dramatikere, til sammen 60 %, og at og DnF og FF skulle fordele de resterende 40 % til gode for kunstnergruppen forfattere av skjønnlitteratur for voksne, som de begge representerer.

Voldgiften fant sted 3.-5.mai 2021, med et tribunal bestående av høyesterettsdommer Kine Elisabeth Steinsvik, professor ved Institutt for privatrett, UiO, Ole-Andreas Rognstad, og leder av voldgiften, advokat Are Stenvik (H) fra advokatfirmaet Bahr.

Advokat Kaare Andreas Shetelig (H) fra Wikborg Rein var prosessfullmektig for NO, NBU og DNF, med bistand fra NBU og NDFs jurist Astrid H. Storrusten og advokat Hans Marius Graasvold.

I dommen som falt 26. mai 2021 fikk Norsk Oversetterforening sammen med sine medsaksøkere, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere og Norske Dramatikeres Forbund, fullt gjennomslag for vår påstand.

Den nye fordelingsnøkkelen bygger på etablert fordelingspraksis og fastlegger en prosentfordeling som omtrentlig tilsvarer det nivået de fire opprinnelige foreningene (nå opphavergruppene) i Norsk Forfatter- og Oversetterfond har ligget på i ca. 30 år. Fordelingen gir forutsigbarhet og stabilitet for de enkelte gruppene, og innebærer en prinsipiell likestilling av skribentene på litteraturfeltet. For perioden 2019-21 er fordelingen som følger:

Den norske Forfatterforening (DnF)	*27 %*
Norsk Oversetterforening (NO)	*20 %*
Norske Barne- og Ungdomsbokforfatter (NBU)	*20 %*
Norske Dramatikeres Forbund (NDF)	*20 %*
Forfatterforbundet (FF)	*13 %*

NO, NBU og NDF fikk altså fullt gjennomslag for sin påstand om at vederlaget skal fordeles basert på *opphavergrupper*, med en fordeling på 20% til oversetterne, 20% til barne- og ungdomsbokforfatterne, 20% til dramatikerne og 40% til forfattere av voksen skjønnlitteratur (20-20-20-40).

Dommen slo også fast at FF ikke representerer saksøkernes opphavergrupper, men at de i likhet med DnF representerer gruppen *forfattere av skjønnlitteratur for voksne* og derfor må dele vederlaget avsatt til denne opphavergruppen med DnF. Dette er en viktig og prinsipiell seier for NO og medsaksøkerne, og vil være førende også for den fremtidige fordelingen av bibliotekvederlaget.

Forfatterforbundet opprettet i forkant av voldgiftssaken et eget fond, Forfatterforbundets vederlagsfond, og 13 % av midlene satt av til skjønnlitterære skribenter utbetales til dette fondet.

For NOs del innebærer dommen at bibliotekvederlaget som tilkommer oss inneværende periode blir noe høyere, og at midlene som er avsatt til FF er blitt tilbakeført. Økonomien vår er styrket, og vi vil også ha økonomisk forutsigbarhet i tiden fremover.

Bibliotekvederlaget – ny avtale med staten

Kunstnerorganisasjonene forlenget i september 2021 avtalen med staten om bibliotekvederlaget for perioden 1.1.2022–-31.12.2024.

Fra og med 2019 beregnes vederlaget med utgangspunkt i antall verk eller titler som Nasjonalbiblioteket har statistikk over. Antall verk vil aldri reduseres, og det vil gi en garantert årlig tilvekst. Også de neste tre årene vil økningen i vederlaget beregnes ut fra tilveksten i antall titler, en årlig økning på 1,3-1,5 % i tillegg til konsumprisindeksen. Det vil gi en antatt årlig økning av vederlaget på 3-4,5 %.

Staten ønsket opprinnelig å forlenge avtalen med sju år, mens kunstnerorganisasjonene på sin side ønsket å knytte utviklingen i vederlaget til lønnsutvikling i stedet for konsumprisindeksen som i avtalen fra 2019. Det var også ytret ønske om et påslag som en slags koronakompensasjon for skapende kunstnere, som ellers ikke har vært omfattet av kompensasjonsordninger under pandemien. Staten kom ikke kunstnerorganisasjonene i møte på noen av punktene.

Bibliotekvederlagsavtalen skal evalueres innen utgangen av avtaleperioden i 2024 og nye forhandlinger skal igangsettes innen 1.3.2024.

Med Forleggerforeningen om normalkontrakten

Avtalen trådte i kraft 1. januar 2020 og vil gjelde for alle kontrakter inngått etter den datoen. Kontrakter inngått før 1.1.2020 fortsetter å gjelde slik de er. Men siden alle protokoller og unntak fra normalkontrakten av 2006 peker fremover mot den nye avtalen som nå endelig er på plass, skal honorarvilkårene i normalkontrakt av 2020 avløse de tidligere honorarvilkårene for e-bokkontakter inngått etter 15.12.2010 og lydbokkontrakter inngått etter 1.3.2014, i henhold til gjeldende midlertidige avtaler og protokoller.

Forleggerne ba om ett års frist på å legge om systemene sine, slik at overgangen fra gammel til ny ordning senest skulle tre i kraft 1.1.2021. Oversetteren skal da ha avregning og oppgjør for salg etter den gamle ordningen per 31.12.2020. Dette var det ikke alle forlag som klarte, og flere oversettere har ikke fått avregning og oppgjør før på nyåret 2022.

Forlag og oversetter kan avtale at de fra et angitt tidspunkt generelt skal gå over til å følge vilkårene i normalkontrakten 2020. Ny avtale skal da inngås skriftlig, og dette må gjøres før ny tilleggsutnyttelse eller gjenbruk (forlengelse av rettighetsperiode) faktisk finner sted. Oversetterens honorar for utnyttelse av oversettelsen iht. tidligere inngåtte avtaler skal avregnes ved overgangen til de nye honorarsystemene i normalkontrakt 2020. Juridisk sett er allerede inngåtte avtaler bindene for avtalepartene, men vi vil likevel oppfordre

medlemmene til å gå over til den nye ordningen, da vi mener at den på sikt vil være tjenlig for begge parter.

Skatt på salgsavhengig honorar

Etter Normalkontrakt for oversettelser får oversettere grunnhonoraret i form av et engangsbeløp, beregnet etter tekstens lengde. Normalkontrakten gir forlaget rett til å utnytte oversettelsen i ett format. Hvis forlaget ønsker å utnytte oversettelsen ut over dette – til andre formater og/eller ut over tidsbegrensningen – utløses et krav på tilleggshonorar for oversetteren. Kravet på tilleggshonorar utløses altså av forlagets valg, og innebærer ingen ny aktivitet fra oversetterens side. Tidligere ble tilleggshonoraret beregnet som en indeksregulert prosentdel av grunnhonoraret, men etter endringen av normalkontrakten skal tilleggshonoraret i flere tilfeller betales som en viss prosent «av forlagets nettoinntekt av alt salg».

Før normalkontrakten ble endret, ble tilleggshonoraret ansett som kapitalinntekt og skattlagt som det. Etter endringen valgte flere forlag å karakterisere tilleggshonoraret som royalty, som per definisjon er næringsinntekt. Dette var ikke i tråd med NO/NFFOs tolkning, og NO/NFFO forela derfor spørsmålet for Skatteetaten, som i sitt svar konkluderte med at tilleggshonorar beregnet etter salg skal anses som næringsinntekt.

Svaret fra Skatteetaten var etter NO/NFFOs skjønn dårlig belagt, og NO/NFFO ba derfor skatterettsjurist Fredrik Zimmer skrive en utredning om problemstillingen. I sin utredning slår Zimmer fast at Skatteetatens konklusjon er gal og at tilleggshonorar beregnet ut fra salg ikke skal anses som næringsinntekt, med mindre inntekten av det opprinnelige oversettelsesarbeidet var næringsinntekt. Zimmers notat ble i februar oversendt til Skatteetaten.

Med NTO om teateravtalen

NO kom i oktober 2021 til enighet med NTO om nye satser for oversettelse av teaterstykker. Det ble forhandlet frem en sats på kr 500 med prøvehonorar på kr 900 med tilbakevirkende kraft fra 1.1.2021 og ny sats på kr 510 og et prøvehonorar på kr 925 med virkning fra 1.1.2022. Det ble også avtalt at det før 1. november i avtalens utløpsår skal opptas forhandlinger mellom NTO og NO om eventuell honorarregulering for kommende år, samt at avtalen som helhet skal gjennomgås med sikte på tekstlige og materielle endringer innen 1. november 2022.

Det har i senere år vært en rekke teateroppsetninger basert på oversatte bøker. I forhandlingene i 2019 var det enighet om at dette ikke er gjenbruk, og to presiseringer ble inkludert i kontrakten: Under pkt. 4.1 om førstegangshonorar er det presisert at dersom det benyttes en eksisterende oversettelse som grunnlag for dramatisering, skal det inngås avtale med oversetteren. Under pkt. 7.1 om gjenbruk er det tilføyd at gjenbruks-

bestemmelsen ikke gjelder for oversatte tekster gjort for andre oppdragsgivere, f.eks. forlag; i slike tilfeller skal det inngås egen avtale i hvert enkelt tilfelle.

Andre forhandlinger, andre motparter og andre mulige avtaler

Kopinor – utgiver/opphaver

NO deltok våren og høsten 2021 i forhandlinger mellom opphaver- og utgiversiden på Kopinors fordelingsområder skjønnlitteratur og sangtekster og noter. Felles for begge områdene er at utgiversiden har krevd økt andel, grunnet angivelig økte utgifter til digitalisering, uten at dette er dokumentert fra deres side. På området skjønnlitteratur lyktes man i å oppnå enighet om en midlertidig avtale som skal evalueres i løpet av avtaleperioden, mens det på området sangtekster og noter var så stor avstand mellom partene at saken i skrivende stund ligger hos forhandlingsnemda.

Kopinor – med Forfatterforbundet

Forfatterforbundet krevde etter sin inntreden i Kopinor 15 % av vederlaget som går til skjønnlitterære opphavere. Etter unødvendig lange forhandlinger kom man til slutt til enighet om at voldgiftsdommen om bibliotekvederlaget skulle legges til grunn, slik at FF skal forvalte 13 % av Kopinor-vederlaget, uten at dette går ut over vederlaget til NO, NDF eller NBU.

NLB og Marrakechtraktaten

Kulturdepartementet ratifiserte høsten 2021 Marrakechtraktaten, og de såkalte Marrakech-forpliktelsene er nå gjennomført i ny forskrift til åndsverkloven.

Marrakech-forpliktelsene gir regler om tilgang til åndsverk for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller andre funksjonsnedsettelser som gjør det vanskelig å lese. For å gi denne målgruppen bedre tilgang til litteratur skal det være tillatt å produsere eksemplarer i tilgjengelige formater, som lydbok og punktskrift, uten at produksjonen må klareres med rettighetshaverne.

Etter den nå opphevede forskriften til åndsverkloven § 1-11 hadde rettighetshaverne krav på vederlag for fremstilling av lydbøker til bruk for personer med funksjonsnedsettelser. Lydbokavtalen mellom staten og rettighetshaverorganisasjonene regulerer vederlagsnivå, vederlagsadministrasjon og andre bruksvilkår for fremstilling og distribusjon av litteratur i tilgjengelig format.

Etter Marrakech-forpliktelsene er det adgang til å kompensere opphaver, men ingen plikt. I ny forskrift til åndsverkloven § 15 er det likevel innført en plikt for staten til å utrede og fastsette kompensasjon til opphaver. Som følge av dette vil den vederlagsbaserte avtalen bli sagt opp av staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet. Den nye kompensasjons-ordningen vil bli fastsatt av departementet i tråd med Marrakech-forpliktelsene og på bakgrunn av informasjon om bruken.

Annet

Tvistesaker mv.

Mot slutten av perioden ble det klart at Bonnier forlag hadde gitt ut en rekke lydbøker uten at disse var rettighetsklarert. Det viser seg at forlaget også har tilbudt og inngått kontrakter om lydbokutnyttelse der det ikke har vært klart at oversetter selv har sittet med rettighetene og derfor skal inngå forhandlinger om rettighetsovertakelse. NO og NFFO skal 23. februar i møte med Bonnier for å drøfte denne saken.

Vi er kjent med at et av de store forlagene ved flere anledninger har tilbudt et honorar som ligger betydelig under normalhonorar for ordinære utgivelser.

Flere oversettere har fått råd og juridisk bistand i forbindelse med bruk av oversatte navn i tegnede tv-serier. I de fleste tilfellene har det endt med at de engelske navnene har blitt brukt, men NO har også lyktes i å forhandle frem et lite vederlag i noen tilfeller.

En rekke oversettere og arrangører, både medlemmer og ikke-medlemmer, har henvendt seg til oss og bedt om råd i forbindelse med bruk av bokoversettelse i teateroppsetninger og digitale arrangementer av forskjellige slag.

Det har også i denne perioden vært flere saker der et forlag har overtatt utgiverrettigheter til en bok der rettighetene til oversettelsen er falt tilbake til oversetteren. Flere forlag behandler det som gjenbruk, noe det ikke er. Foreningen anbefaler i slike tilfeller oversetteren å kreve 50 % av dagens normalsats for rettighetene til oversettelsen, samt påse at videre utnyttelse baseres på full normalsats. Dessverre har flere oversettere, etter sterkt press fra forlaget, gått med på langt lavere satser, noe vi fraråder.

Vi har også fått henvendelser om bruk av utdrag fra tekster i læreverk. Her har ikke NO noen egen avtale og vi benytter derfor avtalen som er fremforhandlet mellom Forfatterforeningen og Forleggerforeningen. Oversetter må her dele honoraret med opprinnelig rettighetshaver (forfatteren), også i de tilfellene originalteksten har falt i det fri og det ikke er noen opprinnelig rettighetshaver som skal honoreres. NO mener det er urimelig at forlaget selv skal beholde denne delen av honoraret og har følgelig rådet våre medlemmer til å be om fullt honorar. Dette har i ett tilfelle ført til at forlaget har avstått fra å bruke teksten.

Fjorårets tvistesak som dreier seg om gjenbruk av to oversettelser der forlaget motsetter seg å betale gjenbrukshonorar, skal i mars opp til behandling i forliksrådet.

Medlemsundersøkelse om Covid-19-pandemien – oppfølging

Fra handlingsplanen: Følge opp medlemsundersøkelsen om Covid-19-pandemien, foreta en ny undersøkelse våren 2021, og om nødvendig høsten 2021

NO sendte i juni 2021 ut en medlemsundersøkelse om koronasituasjonen som oppfølging av undersøkelsen i 2020. Denne gangen var det 115 av 153 som svarte. Også denne gangen var det rundt ti prosent som hadde opplevd reforhandling av kontrakt, utsettelse eller avlysning av oppdrag og/eller forsinkelse i honorarutbetaling som skyldtes koronasituasjonen. Det var imidlertid en lavere andel som meldte om færre oppdrag enn normalt, rundt tretti prosent, mot nærmere 50 % i 2020. Rundt ti prosent hadde fått tilbud om flere oppdrag enn i et normalår. I 2020-undersøkelsen fikk vi for første gang bekreftet at forlag ønsker at stipendmidler skal dekke hele eller deler av oversetterhonoraret, og her har det vært en økning fra ett tilfelle til tre i 2021.

Seksuell trakassering – varslingstjeneste og retningslinjer

Fra handlingsplanen: Følge opp undersøkelsen om seksuell trakassering i bokbransjen med konkrete tiltak i samarbeid med andre bransjeaktører

Vinteren 2020 gjennomførte Ipsos på oppdrag fra organisasjonene på litteraturfeltet en undersøkelse om seksuell trakassering og overgrep i bransjen. Resultatet var nedslående: 15 % av respondentene svarte at de i løpet av de siste to årene (2019-2020) var blitt utsatt for seksuell trakassering eller seksuelle overgrep i arbeidssammenheng. Som resultat av dette ble det nedsatt arbeidsgrupper som skulle etablere en felles varslingstjeneste for bransjen og jobbe frem nye, gode retningslinjer for å forebygge trakassering, overgrep og krenkende atferd. Varslingstjenesten og retningslinjene lanseres i februar 2022.

Oppropet til støtte for Norske Dansekunstnere

Sommeren 2021 sto NO, ved foreningsleder Hilde Lyng, sammen med 14 andre kunstnerorganisasjoner, som underskriver på et opprop initiert av Norske Dansekunstnere, der Ytringsfrihetskommisjonen ble advart mot å være med på å legitimere den hetsen og truslene mange scenekunstnere blir utsatt for. Oppropet ble av mange lest som en kritikk av kommisjonen og en oppfordring til scenenekt, og skapte stor uro i kunst-Norge. Flere medlemmer av Forfatterforeningen meldte seg ut i protest. Prosessen rundt undertegningen av oppropet var rotete, og flere av organisasjonene, blant dem NO, sto som underskrivere uten selv å ha tatt aktiv stilling til det. NO trakk derfor etter et styrevedtak sin støtte, men understreket at foreningen støttet kampen mot trakassering og hets av kunstnere. Senere trakk bl.a. Grafill og Forfatterforeningen sin støtte, sistnevnte etter en avstemning blant medlemmene.

Forvaltningsorganisasjonene

Kopinor

Norsk Oversetterforening er en av Kopinors 23 medlemsorganisasjoner. Kopinor ble opprettet i 1980 og inngår avtaler om fotokopiering og digital kopiering innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Gjennom avtalene får brukerne enkel tilgang på kultur og kunnskap, samtidig som opphavsmenn og utgivere får betalt for sine verk.

Yngve Slettholm er Kopinors adm. direktør, Tom Remlov er styreleder.

Norsk Forfatter- og Oversetterfond mottar kollektive vederlag på vegne av skjønnlitterære forfattere og oversettere. Fondet mottok i 2021 kr 3 027 466 i kollektive vederlag fra Kopinor (2020: kr 13 003 457).

Kopinors samlede inntekter i 2021 var kr 390 mill., (394 i 2020) Kollektivt vederlag til medlemsorganisasjonene beløp seg til kr 185,6 mill. (250,5), til utlandet kr 64,3 mill. (64) Videre ble det utbetalt kr 15,7 mill. (35,9) i individuelle vederlag. I tillegg kommer blant annet avsetninger til fremtidig fordeling og Kopinors fond.

De største avtaleområdene er kommunesektoren (inkl. skoleverket) og høyere utdanning. Universiteter og høgskoler er dekket av avtaler som løper ut 2024. Det ble i 2021 fremforhandlet en ny mønsteravtale for årene 2022–25 med KS.

Kopinor har også inngått avtale med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker og tidsskrifter på internett.

Kopinor arbeider internasjonalt gjennom blant annet organisasjonen IFRRO (International Federation of Reproduction Rights Organisations), der Yngve Slettholm er president.

Les mer om Kopinor på www.kopinor.no.

Bokhylla

I digitaliseringsprosjektet Bokhylla, som ble lansert i 2009, gjøres bøker tilgjengelige på Nasjonalbibliotekets hjemmesider. Bokhylla er gratis tilgjengelig for alle med norsk IP-adresse. Bøker som er opphavsrettslig beskyttet, er ikke tilrettelagt for nedlasting eller utskrift. Til å begynne med omfattet prosjektet ca. 50 000 bøker fra 1690-, 1790-, 1890-, og 1990- årene. I 2012 ble det inngått en permanent avtale mellom Nasjonalbiblioteket og Kopinor, som forvalter rettigheter for forlag, forfattere, oversettere og andre rettighetshavere. Avtalen gir Nasjonalbiblioteket anledning til å skanne og tilgjengeliggjøre bøker utgitt i Norge frem til og med år 2000. Denne delen av prosjektet ble fullført i februar 2018. Den enkelte rettighetshaver, både forfatter, oversetter og utgiver, har mulighet til å trekke enkelttitler fra Bokhylla.no. Vederlaget til oversettere betales ut

kollektivt via Kopinor, da det ikke finnes tilgjengelige metadata som kan identifisere enkeltoversettere.

Mulig utvidelse av Bokhylla

Nasjonalbiblioteket ønsker å utvide Bokhylla med nye titler frem til 2010, uten at de så langt har kommet med noe konkret tilbud, og Kopinor, som forvalter rettighetene for rettighetshaverne, har innledet uformelle samtaler med rettighetsorganisasjonene om dette. Det vil være naturlig å anta at forlagene dersom det legges ut nyere titler, vil kreve en større andel av bokhyllavederlaget.

NORWACO

Norwaco er en paraplyorganisasjon som forvalter rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i audiovisuelle produksjoner. Norwaco har 35 medlemsorganisasjoner som til sammen representerer ca. 65 000 individuelle medlemmer. På vegne av disse inngår Norwaco avtaler og krever inn vederlag etter konkrete forvaltningsoppdrag, der kollektiv forvaltning anses hensiktsmessig. Hovedvirksomheten er tredjepartsdistribusjon av tv-kanaler og tilhørende arkivtjenester. Norwaco representerer også en rekke utenlandske rettighetshavere gjennom avtaler med utenlandske organisasjoner. Medlemsorganisasjonene gir forvaltningsoppdrag til Norwaco gjennom kontrakter.

Forhandlinger om ny avtale for NRKs arkiv

Det er gjennomført fem forhandlingsmøter med NRK. Avstanden i verdivurderingen av avtaleinnholdet har vært stor. Dessverre lot det seg ikke gjøre å komme til enighet om vederlaget før inneværende avtale utløp ved årsskiftet. Det er satt opp meklingsmøte hos Riksmekler 4. mars 2022. Den timebegrensede avtalen for 2020 og 2021 er prolongert og løper så lenge mekling pågår.

Mediekampanje

For å bidra til et forhandlingsresultat der det gis skikkelig betaling for rettighetene, engasjerte de fleste av Norwacos medlemmer seg i en mediekampanje. Kampanjen fikk bred mediedekning i innspurten av det ordinære forhandlingsløpet i november. Kampanjenettsiden www.ikketilgjengelig.no ble utviklet, og det var også en viss aktivitet på sosiale medier. Formålet med kampanjen var å synliggjøre verdien av arkivet, potensialet for utvidelse og gjøre folk oppmerksom på at arkivet kan bli borte.

Privatkopiering og skjønnlitterære oversettere

Skjønnlitterære oversetteres andel av privatkopieringsvederlag for lyd gikk i 2021 opp fra året før, fra kr 398 676 til kr 615 018. Noe av grunnen var at lydfiler er kommet i beregningsgrunnlaget.

Foreningen mottar statistikk over de mest solgte oversatte lydbøkene og fordeler vederlaget etter denne statistikken.

Nytt i 2021 var at privatkopieringsvederlag for tekst er kommet til, og foreningen mottok kr 270 217 for 2019 og 2020 til fordeling. Vederlag for 2019 ble utbetalt i januar 2022, og vederlaget for 2020 vil bli utbetalt i løpet av 2022.

Stipender

NOs stipender – tildelinger stipendrunden 2021

Stipendene ble utlyst i midten av september 2020 med søknadsfrist 16. oktober. Stipendkomiteen behandlet søknadene i slutten av januar 2021, og tilsagnsbrev ble sendt ut i februar 2021. Etter årsmøtets godkjenning av budsjett for 2021 ble stipendene utbetalt i løpet av april og mai.

Stipend til eldre fortjente medlemmer:
Aase Gjerdrum
Honnørstipend:
Lars Moa

Arbeids- og prosjektstipender:
Tre måneder: Linda Kjosaas, Kjersti Velsand
Fire måneder: Kristian Breidfjord, Éva Dobos, Johanne Fronth-Nygren
Seks måneder: Astri Ghosh,
Ett år: Kari Engen, Kristin Gjerpe, Gunvald Ims, Oda Winsnes (nyetablerte)
To år: Magne Tørring, Carina Westberg
Tre år: Nina Aspen

Etableringsstipend:
Kr 15 000
Helene Hareide, Stéphanie Lutz de Miranda

Diversestipend:
Kr 5 000
Robert Emil Berge, Kristian Breidfjord, Morten Claussen, Veronica Garten, Nina Elisabeth Grøntvedt, Elisabeth Haukeland, Øyunn Rishøi Hedemann. Dagny Holm, Stine Langtangen, Anne Lande Peters, Anne Marie Stamnestrø, Jostein Sæbøe, Hanne Hay Sæthre, Anne Karin Torheim, Arild Vange, Anne Cathrine Wollebæk

Kr 6 000
Elin Beate Tobiassen

Kr 9 000
Alf Storrud

Kr 10 000
Dagfinn Foldøy, Sigrid Grande, Jon Kværne, Alexander Leborg, Ove Lund, Marius Middelthon, Eli-Ann Tandberg, Alice Tonzig, Lisa Vesterås, Sherin Rashad Wahab

Kr 15 000
Christine Amadou, Johanne Fronth-Nygren, John Grande, Egil Halmøy, E. Beanca Halvorsen, Preben Jordal, Bård Kranstad, Eivind Lilleskjæret, Rune R. Moen, Ute Neumann, Solveig Moen Rusten, Hedda Vormeland, Monica Aasprong

Kr 20 000
Ellen Karine Berg, Gøril Eldøen, Turid Farbregd, Børge Lund, Elisabet Middelthon, Astrid Nordang, Erik Ringen, Jon Rognlien, Vibeke Saugestad, Synneve Sundby, Tor Tveite, Magne Tørring, Knut Ødegård

Kr 25 000
Jonas Bjarkøy, Pål Flatmo Breivik, Hege Frydenlund, Aase Gjerdrum, Ika Kaminka, Steinar Lone, Kristina Solum, Hilde Stubhaug, June Hwasue Warberg

Kr 30 000
Einar Blomgren, Bente Christensen, Inge Ulrik Gundersen, Ragnar Hovland, Fartein Døvle Jonassen, Hilde Lyng, Silje Beite Løken

Kr 35 000
Tore Aurstad, Tove Bakke, Gry Brenna, Sissel Busk, Peter Lorentzen, Thomas Lundbo, Tone Myklebost, Kirsti Vogt, Carina Westberg

Kr 40 000
Guro Dimmen, John Erik Frydenlund, Inger Gjelsvik, Toril Hanssen, Ingrid Haug, Halvor Kristiansen, Agnete Øye

Kr 45 000
Nina Aspen, Kari Engen, Lene Stokseth

Kr 50 000
Dorthe Erichsen, Elsa Frogner, Per Kristian Gudmundsen, Bente Klinge, Eve-Marie Lund, Roar Sørensen, Benedicta Windt-Val

Kr 55 000
Ragnhild Eikli, Morten Hansen, Hege Mehren, Stian Omland, Jørn Roeim, Cecilie Winger

Kr 60 000
Merete Alfsen, Kyrre Haugen Bakke, Elisabeth Bjørnson, Kari Bolstad, Sverre Dahl, Bodil Engen, Tone Formo, Bjørn Herrman, Torstein Bugge Høverstad, Knut Johansen, Henning

Kolstad, Erik Krogstad, Tom Lotherington, Knut Ofstad, Per Qvale, Øystein Rosse, Christian Rugstad, Torleif Sjøgren-Erichsen, Geir Uthaug

Øvrige stipender

Prosjektstipender tildelt i mai:
To måneder: Sindre Stian Andersen, Robert Emil Berge, Øyunn Rishøi Hedemann, Finn Iunker, Eve-Marie Lund, Anne Karin Torheim

«Lydbokforlaget/FABEL-stipend»
Lydbokforlaget hadde i mai kr 26 766,35 stående til ukjente rettighetshavere. Etter avtale påtok NO seg å utlyse, behandle og utbetale beløpet som stipender. Vi valgte å utlyse tre diversestipender à kr 9 000. Utlysning på foreningens nettside og publisering i øvrige vanlige kanaler ble foretatt 10. juni. Det kom inn 19 søknader. Stipendene ble tildelt Ragnhild Eikli, Lene Stokseth og Kristin Sørsdal

Materialstipend: Det ble i 2021 tildelt stipender for til sammen kr 34 350 fordelt på fem mottakere.

Statens kunstnerstipender – tildelinger 2021

Statens kunstnerstipender ble utlyst i midten av september 2020 med søknadsfrist 16. oktober. Stipendkomiteen for skjønnlitterære oversettere behandlet søknadene i januar 2021 og leverte innstilling til statens stipender i begynnelsen av februar.

Skjønnlitterære oversettere hadde i 2021 en kvote på seks arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre kunstnere (ett ledig i kvoten og to ettårige midlertidige til innstilling), samt kr 381 000 til diversestipender.

Arbeidsstipend/Arbeidsstipend for yngre kunstnere:
Ett år: Tove Bakke, Tone Myklebost (ettårige midlertidige)
Tre år: Ika Kaminka

Diversestipend:
Kr 10 000: Inger Gjelsvik
Kr 15 000: Bente Christensen, Kristin Gjerpe, Ute Neumann
Kr 16 000: Jon Kværne
Kr 20 000: Bente Klinge
Kr 30 000: Gøril Eldøen, Steinar Lone
Kr 40 000: Synneve Sundby, June Hwasue Sundby
Kr 50 000: Øyunn Rishøi Hedemann, Hedda Vormeland, Sherin Rashad Wahab

Økonomi

Tilskuddsordninger

I 2021 benyttet 16 medlemmer seg av tilbudet om refusjon av premien for frivillig sykeforsikring for frilansere. Det ble utbetalt til sammen kr 124 667.

Etter gjeldende regler har foreningens medlemmer anledning til å honorere konsulenter for inntil kr 5 000 per år. I 2021 benyttet tre medlemmer seg av ordningen, og det ble utbetalt kr 10 821.

To ikke-medlemmer mottok kollegahjelp i 2021. Det ble totalt utbetalt kr 9 931.

Foreningen betaler leie for to kontorer på skriveloftet i Litteraturhuset i Oslo. Leien i 2021 var på kr 27 012, og begge kontorer var tildelt for hele året. Bruk av Litteraturhusets skriveloft var inntil 2020 gratis for organisasjonenes medlemmer. Det var av økonomiske grunner nødvendig å innføre en avgift på kr 450 per måned fra og med 2020, samtidig steg også organisasjonenes leiekostnader betraktelig. Medlemmer som tidligere kunne benytte foreningens kontorer gratis, betaler nå kr 450 per måned.

Solidaritetshjelp

Solidaritetshjelp ytes etter søknad til styret. Det var i perioden utestående solidaritetslån til tre medlemmer på til sammen kr 65 000.

Støtte til ulike formål i 2020

Det ble i 2021 gitt tilskudd til andre organisasjoner og tiltak på til sammen kr 139 600

Nes bibliotek	kr	4 600
Kritikerlaget, støttemedlemskap	kr	10 000
Kritikerprisene, arrangement	kr	12 000
Oversetterpodkasten	kr	20 000
Norsk PEN	kr	25 000
Tidsskriftet Mellom	kr	30 000
Kritikerlaget, oversetterprisen	kr	38 000

Finanssammendrag

Foreningen hadde per 31.12.21 investeringer på kr 10 758 973, fordelt på aksjer/aksjefond (41,3 %), renter og obligasjoner (58,7 %). 2021 åpnet svakt med en avkastning på 0,28 % i januar, men steg jevnt utover året frem til september som ga en avkastning på -1,35 %. Samlet avkastning for totalporteføljen endte med en bokført gevinst på kr 909 278. Aksjer og aksjefond har hatt en avkastning på 21,8, renter og obligasjoner 3,5. I tillegg har foreningen en investering i en leilighet i Berlin. Leiligheten ble i 2008 bokført til

kr 1 296 683 i 2008 (ferdig innredet). Markedsverdien er i dag anslått til et sted mellom 2,5 og 3 mill.

Foreningens økonomi

Regnskap 2021

Som en følge av lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. vil regnskapet fremover vise hvilke vederlag som kommer fra Kopinor og Norwaco og hva som er bibliotek-vederlag.

Årsmøtet 2021 vedtok et budsjett for 2021 med et planlagt underskudd på kr 1 704 614. Resultatet viser et overskudd på kr 8 646 100.

Kollektive vederlagsmidler fra NFOF omfatter kollektive midler fra bibliotekvederlaget. Inntektsposten ble for 2021 budsjettert til kr 14 134 834. Etter styrevedtak i NFOF i juni og desember ble oppsparte vederlagsmidler fordelt på de fire organisasjonene i fondet. Regnskapet viser en inntekt på kr 16 900 858 i kollektive vederlagsmidler fra NFOF.

Fra det tildelte kollektive vederlaget fra Norwaco er det noen år blitt fordelt midler til de fire organisasjonen fra NFOF, som skulle gått direkte til Dramatikerforbundet. For NOs del var det et beløp på kr 391 278 som ble tilbakeført til NFOF i 2021.

Nytt fra 2021 er overføring av privatkopieringsvederlag for tekst fra Norwaco til individuell fordeling.

Foreningens driftsinntekter ble samlet kr 22 050 105 mot budsjetterte kr 16 102 399.

Foreningen har fortsatt å søke eksterne midler og mottok kr 728 000 i offentlige og private tilskudd i 2021. Herunder finner vi statens vederlag til stipendkomiteen og tilskudd fra Norsk kulturråd til Norsk Oversetterleksikon. Øvrige tilskudd er hovedsakelig til profileringstiltak og festivaler. Det budsjetterte bokhyllavederlaget som ikke ble utbetalt i 2020, er etter voldgiftsdom om fordeling av bokhyllavederlaget, inntektsført i 2021 for årene 2018 og 2019.

Forfatterforbundet stilte krav om å få tildelt en andel av bibliotekvederlaget for årene 2019 og 2020. NOs estimerte andel av FFs krav av 2019–2020-midlene ble avsatt med kr 2 520 000 under Driftskostnader i NOs regnskap for 2020. Beløpet er ført inn igjen i regnskapet for 2021.

Regnskapet viser et driftsresultat på 7 736 822 mot budsjetterte -2 104 614.

Med netto finansinntekter på kr 909 278 gir det et overskudd i regnskap for 2021 på kr 8 646 100.

Budsjett 2022

Bibliotekvederlag er budsjettert med stipulerte 20 % av beløpet som tilfaller kunstnergruppen skjønnlitterære oversettere. Vederlagene fra Kopinor og Norwaco vil vi ikke ha oversikt over før ved slutten av året, men budsjetteres iht. historiske tall.

Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. medfører budsjettmessig en utfordring inntil man kan fastsette statistikk og/eller analogier fra andre områder, slik at vederlag kan utbetales til antatt riktig opphaver. Les mer om dette under Fag- og kulturpolitikk.

Generell økt aktivitet i og utenfor foreningen gir økte reise- og oppholdskostnader i forhold til de to foregående årene.

Styret har sett på foreningens honorarpraksis opp mot Forfattersentrums og foretatt en heving av flere av foreningens honorarer, noe som vises under driftskostnader.

Det er fortsatt viktig for foreningen å søke eksterne midler der det er mulig. Dette vil først og fremst si til utadrettede aktiviteter. Prosjekter som Oversetterleksikonet og oversetterverkstedet «Tekst i flukt» søkes det allerede til. For noen aktiviteter er tilskudd en forutsetning for gjennomføring, se Forslag til handlingsplan for 2021–2022. NFFO er samarbeidspartner i Norsk Oversetterleksikon og bidrar med kr 80 000 i året. I hovedsak fortsettes nøktern budsjettering, inkludert avkastning på investeringer.

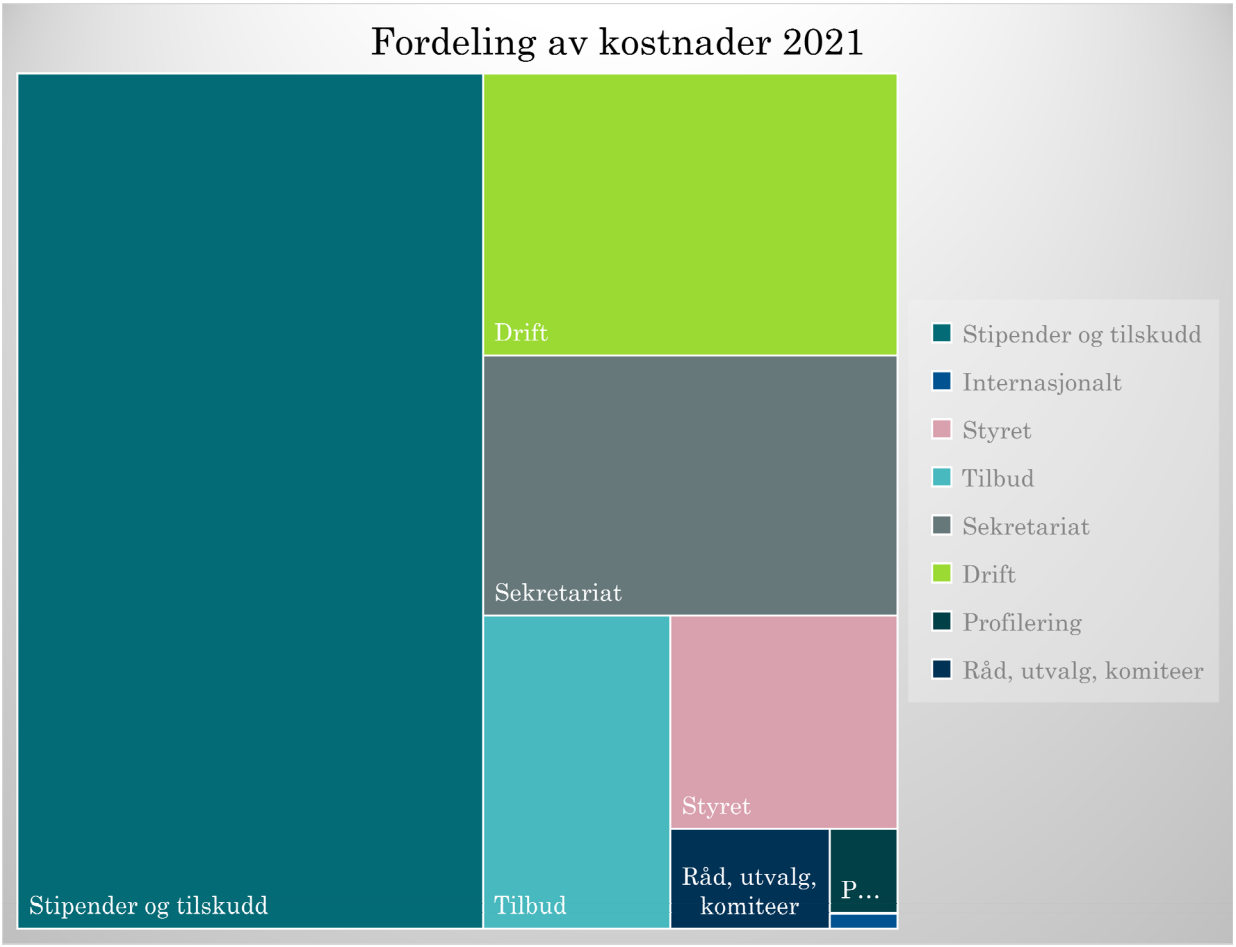

Oslo, 15.2.2022

Hilde Lyng *foreningsleder* *(sign.)*	E. Beanca Halvorsen *nestleder* *(sign.)*	Fartein Døvle Jonassen *(sign.)*	Henning Kolstad *(sign.)*
Ute Neumann *(sign.)*	Jan Chr. Næss *(sign.)*	Hedda Vormeland *(sign.)*	Hilde Sveinsson *daglig leder* *(sign.)*